Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной Һөөгарана. | № 268 (17991) | 1988 оной ноябриин 20, воскресень | Сэн 3 мүн.

«Әдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангалгые эрид һайжаруулха талаар оромнай үшөө ехэ юумэ бэлүүлхэ зэргэтэй. Энэ асуудал түргөөр шиидхэхэ талаар горитой, һайн дүй дүршэл манайда бии. Хүдөө нютагта хубилалтануудые хэхэ байһан тухай ажалшадай ухаан бодолдо эрид эрьелтэ хэгдэжэ эхилээ».

М. С. ГОРБАЧЕВ.

СССР-эй БА ИНДИИН ХООРОНДОХИ ХАРИЛСААН УЛАМ ХҮГЖӨӨГДЭНЭ

Индиин хүтэлбэрилэгшэ Р. Ганди һамганһадаадын хэрэгүүдтэй холбоотой Москвадахи сайд Т. Кадиндэ байдаг Ю. Исахов болон ншаалтад самой дэргэдэ М. С. Горбачевтэй һамгые амаршалба. Соо худэлмэрилэгшэд — пионернүүд гаа баглаа сэгсэрлаа. М. С. Горбачевтэй суггаа машинануудта һуурилсан протоколой ёһоор ой толгойлогшые найгаар үгталгын ооо ниислэл хоорондын Президентын ордон

Индиин хүтэлбэрилэгшэ Р. Ганди Москвадахи Посольствадаа ажалшадтай уулзахадаа, хэлэһэн үгэнүүдые, эдэ уулзалгануудай үедэ амжалганууды туйлаха хүсэлэнгүүдыень, хани барисаата эндэхэг ерадта эльгээһэн амаршалгануудыень Индидэ ехэ һонирхолтойгоор угтаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Э. А. Шеварднадзе, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо В. М. Каменцев, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Р. Н. Нишанов, СССР-эй соёлой министр В. Г. Захаров гэгшэд М. С. Горбачевтой хамта ябаһан совет делегациин бүридэлдэ ороно.

...Автомашинануд энэ зуун жэлэй эхиндэ баригдаһан улаан үнгэтэй холбоо ехэ байшангуудай — Президентын ордоной оршондо орожо ерэнэ. Ехэ буугаар 21 дахин буудагдажа, салют угтанэ. Президентын хүндэлэлэй гвардиин харуул совет айлшадые угтаба.

Ордонгой урда тээхи талмай дээрэ республикын Президент Р. Венкатараман һамганһаяа М. С. Горбачевые һамганһайнь угтаба. Мэндэшэлэлдэһэнэйнгээ һүүлээр М. С. Горбачев тусхай ендэр дээрэ гараба. Гурбан түрэлэй сэрэгшэдһээ бүридэһэн хүндэлэлэй харуулай начальник рапорт үгэнэ, Советскэ Союзай болон Индиин Республикын Гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэнэ. Совет хүтэлбэрилэгшэ хүндэлэлэй харуулай урдуур ябажа, сэрэгшэдтэй мэндэшэлэлдэбэ. Индиин Президент М. С. Горбачевые угтагшадтай танилсуулаа. Михаил Сергеевич Индиин правительствын гэшүүдтэй, элитэ мэдээжэ политическэ ба ниитын ажал ябуулагшадтай халуунаар мэндэшэлэлдээ.

Угтамжын баяр ёһололой дүрэһэнэй һүүлээр хүндэтэ совет айлшад Президентын ордонгой урда хубидахи байрлаха газартаа ошобо.

Удаань М. С. Горбачев Президент Р. Венкатарамантай уулзаа. Тэдэнэй хоорондо үнэн зүрхэнэй хани халуун хоорэлдөөн болобо.

Энэл үдэр Индиин Вице-Президент Ш. Д. Шарма байра соонь М. С. Горбачевтой уулзаһан байгаа.

Совет хүтэлбэрилэгшын хани ёһоной албанай хэрэгээр Делидэ ерэлгэдэ, хоёр ороной хоорондохи харилсаанда зорюулагдаһан олон тоото материалнуудые Индиин бүхы газетэнүүд мүнөөдэрэйнгөө номерто толилбо. «Пэшнл геральд» гэжэ түбэй газетэ бүхы хуудаһан дээгүүрээ томо гэгшын үзэгүүдэр ородоор иигэжэ бэшэнхэй: «Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал зохёогшо — нүхэр Михаил Горбачев, айлшалан буугыт!» Делиин Декларацида гар табигдаһанһаа хойшо хоёр жэлэй ой һаяар гүйсэхэнь. Бомбейн «Фри пресс джорнэл» газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор, энэнь бүхы дэлхэйн арадуудай хүсэл эрмэлзэлые элирхэйлэн гэршэлнэ, ядерна дайнай аюулһаа хүн түрэлтэниие аршалан абарха шэнэ этигэл найдал түрүүлнэ гэжэ хэблэл бэшэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. С. Горбачевой хүндэлэлдэ Индиин Президент Р. Венкатараман энэ үдэшэ Президентын ордон соо сайлалга хэбэ. Ордонгой эгээл гоё һайхан залнуудай нэгэн болохо «Ашока» зал соо эмхидхэгдэһэн сайлалгын урда тээхэнэ СССР-эй болон Индиин Гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Э. А. Шеварднадзе, В. М. Каменцев, Р. Н. Нишанов, В. Г. Захаров болон М. С. Горбачевтой хамта ябаһан бусад тусхай тушаалтад эндэ байлсаа. Индиин талаһаа — Премьер-Министр Р. Ганди, правительствын гэшүүд, парламентаринар, элитэ мэдээжэ политическэ ба ниитын ажал ябуулагшад байба.

Р. Венкатараман, М. С. Горбачев үгэ хэлэбэ.

Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, альга ташалгаар угтагдаһан байгаа.

М. С. ГОРБАЧЕВ Р. ГАНДИТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

Ноябриин 18-да Дэлхэй дэлхэйдэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. С. Горбачев Индиин Премьер-Министр Р. Ганди Москвадахи ёһоной ордон соо түрүүлэн ажалшадтай уулзаба. Нэн түрүүн соо тушаалта хүтэлбэрилэгшэд ходо уулзалганууд хоорондохи харилсаанда хоорондын байдалай бүрэлдэһэн шухала удха шанартай байха юм гэжэ тэдэнэр, тэмдэглэв.

Совет хубилган шэнэдхэлгын, тэрэшэлэн Индиин правительствын бэлүүлжэ байһан хубилалтануудай үедэ шиидхэгдэжэ байһан асуудалнуудаар һанал бодолоо, дүй дүршэлөө тэдэнэр дэлгэрэнгыгээр халан абалсаһан байгаа. Тэдэнэр һанамжануудаа хоёр талын политическэ, экономическа ба эрдэм техникын харилсаае саашадань хүгжөөлгын зорилгонуудтай холбоһон байха юм.

М. С. Горбачев, Р. Ганди дэлхэй дэрэхи оршон байдалай, дэлхэйн политикын асуудалнуудые мүн лэ зубшэн хэлсэжэ захалһан байгаа. Улаан хоорондын харилсаанууды гуримшуулан һайжаруулхын аша туһада ажалаа ябуулдаг бүхы политическэ хүсэнүүдэй онсо харюусалгатай байһые элирхэйлэн гэршэлнэн гүнээгы ехэ хубилалтануудта тэдэнэр гол анхаралаа хандуулба.

Энээнтэй дашарамдуулан, 1986 оной Делиин Декларациин суртал һургаалнуудай, философиин үндэһөөр дэлхэй дээрэ болоожо байһан бүтэмжэтэй һайн үйлэ хэрэгүүдые гүнээгырүүлгэдэ, үргэдхэлгэдэ Индиин, Советскэ Союзай хамтаарааа ехэ хубитаяа оруулха байһаниинь шухала удха шанартай гэжэ, тэмдэглэгдэнэ.

Эдэ бүхы асуудалнуудаар һанамжануудаа халан абалсалга удаадахи уулзалгын үедэ үргэлжэлүүлэгдэхэ юм.

Худоо ажахын, агропромышленна комплексын буйлуулдаг промышленностиин худэлмэрилэгшэдэй удэр

Ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

ОРОЛДОБОЛ, ҺАНАҺАНДАА ХҮРЭХЭШ

Хорин табан жэлэй саана Бэшүүрэй районой Охин-Булагай совхозодо һаалишан боложо, үнэдэй хатуу хүхэнүүдыень түрүүшынхээ татан шобторһоноо мартагшагүйб. Тэндээ табан жэлэй туршада ажаллаад, һуралсалай «Байгал» ажахыда энэл мэргэжэлээрээ худэлжэ эхилээ һэм. Тиихэдэ фермын эна байрын хажуудахи залгалаа соо ажалладаг байгааб. Бүхы худэлмэрээ бар хүсөөр лэ хэгшэ бэлэйбди. Хүшэрхэн лэ һэн даа. Мори хуллэжэ, газаанаа үбһэ һолоомо тээжэ асараад, байра соогоо оруулха, тэрэнээ үнээдэйнгээ хобоо хобтонуудтань тараажа үгэхэш. Тиигэжэл ажаллаха ёһотой юм бээ гэһэн бодол досоошни түрэхэл даа. Имэ хэды хүндэ хүшэр байгаашье һаань, голхоржо, уйдажа, уруу-дуруу ябагшагүй һэмди. Залуул ябагдаа ха юм даа. Гэртэшни үхибүүд бархиралдаха. Эжымни намдаа ехэ туһалһан, багашуулыемни абалсаһан, харалсаһан ааб даа. Харин би бүхы хүсэл эрмэлзэлээ ажалдаал зорюулдаг ябаагб. Тиихэдэ намтай суг худэлдэг аха нүхэдни фермээрээ жэлдээ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 5000 килограмм һу һаагша һэн.

1982 ондо фермэ дээрэмнай гэнтэ хаанаһаашьеб муухай үбшэн дэлгэржэ, ехэхэн гарэа хохидолдо оробобди. Фермын бүхы һайн үнеэднай хуу угы болгогдоо һэн. Тиигэжэ манай коллэктив Гүрэльбын һүнэй комплексдо ошоод, худэлхэ баатай болоо. Жэл тухай автобусоор ябажа ажаллабабди. Тиихэдэшье бидэ бүхы худэлмэрээ бар хүсөөрөө хэдэг байгаабди. Гансал малай аргал шэбхэнь оньһон аргаэр арилгагдаг һэн. Тэрэл жэлдэ би үнеэн бүриһөө 4000 килограмм бу һаабаб. Удаадахи жэлдэнь Посельэ гэжэ отделениде амяарлагдажа түлжүүлэгдэһэн, энэ үбшэндэ дайрагдаагүй манай фермын үнеэдэй түлнүүдэй түрэхэ болоходонь, бидэ һөөргөө эндээ бусажа, эдэ малаа абаха аза талаантай байбабди. Хүхилдэһэн гэрэшэмнай аргагүй: Иигэжэ С. П. Степанова, Г. В. Вторушина, Г. В. Родионова болон би дахинаа бүлэг гунжадые даажа абабабди. Һүүлдэнь манда залуу малшан Р. А. Табитуева худэлхээ ерээ һэн. Би өөрөө бүлэг гунжадые даажа абатараа, найман һара соо эндээ техник-үржүүлэгшээр худэлбэб. Һүүлдэнь хори-хорин үнеэтэй болоод, гол харгыдаа ороо һэмди. Эдэ гунжадые һүтэй үнеэд болгохын тула бидэ нилээд ороолдолго гаргаабди. 1984—1985 онуудай туршада гурбан мянгатанай хилэ дабажа гарабабди. Һүүлэй хоёр жэлэй хугасаа соо дүрбэн мянгые гаталаабди.

Үнеэдһээ һу ехээр абахын тула тэдэнээ һайнаар, садатарань эдеэлүүлхэ, уһалха, үхэр бүхэндэ энхэргэн зохидоор хандахадашни тэрэниинь саагагүй харюулжа, һу ехээр угэхэл даа. Энэ минии һанамжые бэшэ һаалишадшье дэмжэхэ гэжэ һанагшаб.

Тэрэнһээ гадуур һу һаали үнеэдэй саг соогоо үрэжүүлэгдэһэнһээ, ямар сагта түрэһэнһөөнь сэхэ дулдыдаг ха юм. Минии бүлэгэй зарим үнеэд жэлдээ хоёр дахин тугаллана. Эндэ юун гэжэ хэлэхээ һананабши гэхэдэ, техник-үржүүлэгшын эрхилһан ажалһаа манай үрэ дүнгүүд, фермын, ажахын экономиконьшье дулдыдаха байна бшуу. Жэшээ болгобол, фермэдэмнай бидэнэрэй эгээл дуратай хүмнай — Матрена Федоровна Копосова энэ шухала хэрэгые эрхилдэг юм. Энэ эгэшэ нүхэрнай бүхы һаһаараа шахуу техник-үржүүлэгшээр ажаллаһан, дүй дүршэлтэй болоһон эхэнэр юм. Тэрэниие пенсидэ гараба гээд, өөртэйнь хөөрэлдэһэншье юумэгүй, ажахын зоотехникүүд ажалһаань болоулаад, орондонь ондоо хүниие табиба. Тээд тэрэнь энэ ажалда бирахашьегүй байшоо. Иигэжэ мэргэжэлтэдэй һамаэр фермын олохон үнеэд байгша ондо үрэжүүлэгдээгүй. Энэ дутагдалаа мэдэрһэн мэргэжэлтэд М. Ф. Копосовае дахинаа худэлхыень гуйгаа. Тээд иимэ бэрхэтэй байдалда ороһон Матрена Федоровна хэр удаан худэлхэ байгаа юм?

Юрэдөөл, унаэдые сэг соонь искусственна аргаэр үрэжүүлхэдэл, бидэ түхэрээн жэлэй туршада һу үйлэдбэрилжэ шадаха ха юмбибди. Энэ асуудалда анхарамаар байна.

Республикын малшад манай фермые город шадархй хадаа, тад ондоо байдалтай гэжэ һанадаг. Тиимэ юумэн үгы. Урдынхида орходоо мүнөө һаалишадай эрхэ байдалынь тад ондоо болоо юм бээ. Худөөгэй районуудай олохон фермэнүүд мүнөө сагай эрилтэдэ таарама эрхэ байдалда худэлдэг болоо. Тээд манда байдалнай ондоо болгогдожо хубилагдаагүй байһаар. Урдандаа байра соомнай бурдуур зөөхэ түсхай түхеэрэгдэһэн түмэр тэргэ байдаг һаа, мүнөө тэрэмнайшье үгы болгогдонхой. Одоол бүхы ажалаа улаан гараараа хэжэ гаранабди. Гансал үнеэдээ оньһон аргаэр һаадаг гээшэбди. Байра соогуураа хүнэгтэй һуөэ үргэхэ баатай бологдоно. Иигэжэ худэлхэдэ хүндэхэн болоо.

Энэ жэлдэ манай ажахын хүтэлбэрилэгшэ һэлгэгдэжэ, зарим юумэмнай һайн тээшээ хубилжа эхилбэ. Нэн түрүүн фермэ дээрэмнай столово, душ бии болгогдоо. Аугу Октябриин һайндэртэ мандаа багахенаршье һаань, мяханай зүйл хубаажа үгөө. Урдань иимэ юумэн үгы бэлэй. Иимэ багаханшье анхаралда хүнүүд баярлаха, ажалдаа тад ондоогоор хандадаг болохо байна ха юм.

Манда шиидхэгдэхээр болоһон асуудалнууд бии. Үнеэд зунай үедэ бэлэдэгдэхэ газар үгы дээрэһээ түхэреэн сүүдхэдэ улатай байдаг. Иимэ байдалда хаанаһаа һүн нэмэхэб? Фермын дэргэдэ һайжаруулагдаһан болшээри байгуулагдахаар болоо. Энэ жэлэй зунай һаронуудта бидэ айхабтар ехэ, хямда сэнтэй һу абажа шадабагүйбди.

Үүлгэртэ үнеэдэй байдаг фермэдэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зүгһөө анхарал хандуулдагаа ёһотой аад, һанаһанда хүрэнэгүй. Фермэ дээрээ өөһэдынгөө бригадир Б. М. Лубсановһаа бэшэ ноёдые харадагүйбди. Социалис мүрысөөн тухай оло дахин хэлсэгдэдэг. Профкомой түрүүлэгшэ Х. Г. Хаптинов юу хэдэг юм?

Түгэсхэлдөө, өөрынгөө ажал тухай богонихоноор тогтохомни. Би энэ жэлэй арбан һарэ соо үнеэн бүриһөө 4049 килограмм һу-һаагааб. Мүнөө удэр соо 150 килограмм һүн һаагдана. Хэрбээ иигэжэ удэр бүхэндэ үнеэн бүриһөө 9,5—10 килограмм һу һаабал, жэлэй дүүрэтэр энэ үрэ дүнгөө 4500 килограммда хүргэхэ хүсэлэнтэй ажалланаб.

Л. СЕДЫХ,
Ивэлгын районой һураалай «Байгал» ажахын һаалишан.

ЛенинЭй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ЛенинЭй ЦК-гай IV пленум ноябриин 18-дэ студентнэрые, һурагшадые хабаадуулхын тула шухала эрхэ байдал байгуулагдаа. Бүхэсоюзна студентнэрэй хуралдаанда бэлэдхэл хэгдэнэ.

Демократиие үргэдхэлгэ залуушуулые эдэбхитэй ажал ябуулгануудта элсүүлэн хабаадуулха байна гэжэ пленумдэ хабаадагшад мэдүүлээ. Гэбэшье шэнэ демократическа ёһо гуримууд хангалгагүй удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Мүнөө дээрээ һүнгагдадаг зургаануудай худэлмэри үшөөл һайнаар ябуулагданагүй. Захиргаалан зонхилогшын онол арганууд үшөөл усадхагдаагүй байһаар.

Пленумдэ хабаадагшад СССР-эй Конституцида хубилалтануудые, нэмэлтэнүүдые оруулха тухай, СССР-эй арадай депутатуудай һунгалта тухай Хуулинуудай проектнүүдые зубшэн хэлсэхэдэ, өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулһан байгаа.

Пленум дээрэ шухала асуудалнуудые шиидхэлгын харгы замууд али бүхы талаһаа зубшэн хэлсэгдэжэ, ВЛКСМ-эй байгуулалтын гол ёһонууд, комсомолой аппарадуудай байгуулламжые шэнэдхэн хубилгаха тухай, комсомолой организацинуудай бээ даагаад ажалаа ябуулалгые үргэдхэхэ тухай һонирхолтой дурадхалнуудые оруулба. Эдэ бүхы асуудалнууд ниитэ комсомолой үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнэй үедэ зубшэн хэлсэгдэхээр хараалагдана.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай пленум ноябриин 19-дэ худэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

(ТАСС).

«В. И. Ленин, КПСС партийна ба гүрэнэй журам тухай» гэһэн суглуулбари хэблэгдэн гараба. Партийна ба гүрэнэй журамай асуудалнуудаар В. И. Ленинэй статьянууд, хэлэһэн үгэнүүд, бэшэгүүд тэрээндэ оруулагдаа. Жояг журам бэхижүүлхэ, эрилтэ дэшэлүүлхэ, ажал хэрэгтээ гүрэн түрын ёһоор хандалгые худэлмэрилэгшэ бүхэндэ хүмүүжүүлгэдэ партийна организацинуудые, комитедүүдые элсүүлэн хабаадуулха талаар шэглүүлэгдэһэн

ПАРТИЙНА БОЛОН ГҮРЭНЭЙ ЖУРАМ ТУХАЙ

КПСС-эй документнүүд, материалнууд тэрээн соо барлагдаа.

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй һүүлээр партийна ба гүрэнэй журам бэхижүүлхэ талаар парти болон гүрэнэй ажал ябуулгые элирхэйлэн харуулһан документнүүд, партиин XXVII съездын, КПСС-эй Бүхэсоюзна XIX конференциин материалнууд энэ суглуулбарида оруулагдаа.

Политиздат энэ суглуулбариие хэблэжэ гаргаба. Тэрэ партийна ба гүрэнэй аппарадай худэлмэрилэгшэдтэ, партийна эдэбхитэдтэ зорюулагдана.

(ТАСС).

БҮХЭСОЮЗНА СЕМИНАР

МОСКВА. (ТАСС). Статистикын худэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна семинар Москвада боложо байна. 1989 ондо СССР-эй хүн зоной тоо бүридхэл абалга семинарта хабаадагшадай гол анхарал татана.

Бүхэсоюзна асуултануудай дүнгүүдээр айхабтар ехэ мэдээсэл — 13 миллиард шахуу асуулта — шэнжэлэгдэхэ, согсологдохо байна. Манай ороной хүн зон тухай мэдэгдэнүүдые тон тодо наринаар, дэрэ түргөөр бэлдэхын тула тоо бүридхэл абалгада хабаадагшад тоолон тодорхойлогшын шэнэ техникээр, мүнөөнэй гүхеэрэлгэнүүдээр хангагдаха юм.

Бүхы союзна республикануудһаа Москвада суглэрһан мэргэжэлтэд тэрэниие хэрэглэлгын онсо эүйлнүүдтэй танилсана. 1989 оной январь һарада хүн зоной тоо бүридхэл абахаһаа гадна, тэрэл жэлэй апрель һарада дэб дээрэхи дүнгүүдые согсолхын, 1990 оной һүүл багта ороной демографическа хэрэгүүдые бүрин хүсэдөөр харуулхын тула бүхы юумэ хэхэ зорилго тэдэнэй урда табигдана.

ҺАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Далайн Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин начальник арминн генерал А. Д. Лизичев, хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хутэлбэрилэгшэд, сэрэгэй начальнигууд президиумдэ һуугаа.

Совет ракетчигүүд, артиллеристнүүд социалис Эсэгэ ороной-гоо аюулгүй байдалай түлөө харюусалгатай байһанаа гүнээгыгөөр мэдэрнэ, эб найрамдал болон социализые хамгаалха талаар сэрэгэй, интернациональна уялгаяа бэлүүлхээр хододоо бэлэн юм гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байгаа.

(ТАСС).

Ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэртэ зорюулагдаһан ниислэл хотын олониитын болон Московско гарнизоной сэрэгшэдэй түлөөлэгшэдэй байрай суглаан ноябриин 18-да Москвада болобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй оборонын министр, армиин генерал Д. Т. Язов, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша О. С. Беляков, Совет Арми болон

Фотоочерк

I. НЮТАГАЙ ШАРАЙ ҺАЙХАН ЛЭ!

Зэдын районой «Мир» колхоз нёдондо жэлдэ 4 миллион түхэригэй валова продукци үйлэдбэрилһэн байна. Иигэжэ Бургалтай нютагай колхозынгууд 974 мянган түхэригэй сэбэр олзо оршотой жэлээ түгэсхэһэн юм. Энэ жэлдэ тус ажахы 1 миллион 200 мянган түхэригэй сэбэр олзо оршотойгоор худэлжэ гарахань.

Эдэнэр гүрэндэ орооно, хартаабха, овощ, һу, мяха, тушааха гурбан жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтайгаар бэелүүлнэ.

Колхоз ажахын гүйсэд тоосоондо үндэһэлэгдэнэ хамтын, арендэ, гэр бүлын, хубиин подрядай гуримуудые өөһэдтөө амжалтайгаар хэрэглэжэ, һүүлэй үедэ үндэр дүнгүүдые туйлажа эхилэнхэй. Һу һаалиин фермэнүүд, автопарк арендэ гуримаар ажаллана. Хонишодой бригаданууд гэр бүлын подрядаар худэлдэг болоһоор үнихэнэй юм. Ерэхэ жэлһээ тарьашад энэ түрүү онол аргаар ажаллахань.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой түрүүлэгшэ Д. Ж. Аюшеев бухгалтериин худэлмэрилэгшэдтэй ажахынгаа үйлэдбэриин эдэлжээтэ асуудалнуудые зубшэжэ байна.

ХҮДЭЛМЭРИМНАЙ ХҮНДЭТЭЙ

Гэр бүлын подрядай гуримаар худэлдэг бидэнэй урда ехэ зорилго табигданхай. Үгтэһэн дээбариин ёһоор 100 эхэ хонин бүриһөө 86 хурьга абажа, туд бүриинь 16 килограмм шэгнүүртэйгээр тушааха ёһотойбди. Мүн хонин бүриһөө 3,1 килограмм нооһо хайшалха даабаритайбди.

Эдэ зорилгонуудаа бэелүүлхэ арга боломжо манда бии. Нажартаа һүрэг хонидоо һайнаар бэлшэжэ тэргалуулаабди. Мүнөө намарнай дулаан байжа бүришье эохид байба.

Үбэлэймнай байрада үбһэ тэжээл ехээр асарагдажа сомогдонхой. Хони, хурьгадайнгаа байрануудые өөһэдөө дулаалжа, заһабарилаабди.

Эхэ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлхэ худэлмэреэ саг соонь, шанартайгаар үнэргөөбди. Эхэ хониднай январь һарын эсэсһээ хурьгалжа эхилхэ юм. Энэ халуун хаһамнай февраль һара соо дүүрэхэ ёһотой.

Ерэхэ жэлдэ шэнэ һүрэг даажа абахадаа, эртүүр хурьгадые абадаг болохо һанаан бии. Энээн тухайгаа ажахынгаа ахамад мэргэжэлтэдтэ дуулгаа һэмди. Үбһэ тэжээлэй дутамаг бэшэ һаа, эртын хурьгадые абахада, ажахыдашье ашаг үрэтэй байна бшуу. Томо болоһон хурьгадые эхэнэнь һалгаажа, амаралтын болон ажалай лагерьта худэлдэг ахамад классуудай һурагшадта тушаажа адуулуулхадашье амар ха юм.

Мүнөө жэлһээ манай бригадаа арендэ подрядаар худэлдэг болобо. Энэ шэнэ гурим бидэниие үшөө эдэбхитэй, юумэндэ бодото эзэн байхаар худэлмэреэ эмхидхэхыемнай уялгална.

Д. ЖАМБАЛОВ,
Хориин районой Анаагай совхозой ахалагша хонишон.

Бүхы һаһан соогоо гэхээр түрэл совхозойнгоо һүрэг хонидые гэр бүлеөөе үбэл зунгүй харуулһалжа ябанабди.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада таһалгаряагүй зуутан хонишодой эзэгдэ гарэнхай ябанабди. Эхэ хонин бүриһөө абаһан хурьгаяа гарэалуулангүй томо болгожо, ехэ шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгааха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Миниии һанахада, зарим хүнүүд хонишоной худэлмэриие тон хүнгэн шэнгээр тоолодог. Энэмнай буруу. Бидэндэ түхэреэн жэлэй туршада 500 гаран хони даажа абзад, хоюулэн харуулһалхада хэсүүхэн. Үхибүүдэй зунайнгаа амаралтын үедэ туһалдаг ааб даа. Нажартаа тэдэнэйнгээ ашаар хонидсо тэбээрүүлэн таргалуулхабди гэбэл алдуу болохогүй. Дулма Дансарановна һамгантаяа олон жэлнүүдэй туршада хонишоноор худэлхэдөө, ажахынгаа хонин һүрэгые нилээд олошоруулаа гэшэбди.

Мүнөө жэлдэ бидэндэ 547 эхэ хонид даалгагдажа үгтэнхэй. Тэдэнмай долоодохи жэлээ хурьгалхань гэхэ гу, али нилээд һаһатай болоһон хонид.

Худоо ажахын, агропромышленна комплексын буйлуулдаг промышленностиин худэлмэрилэгшэдэй удэртэ зорюулагдаһан материалнуудые газетын 2-дохи, 3-дахи хуудаһануудта уншагты.

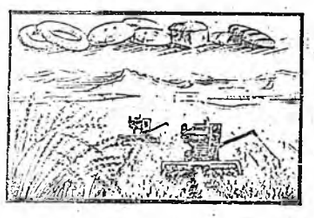

Хүдөө аршахыда арендо

ШЭНЭ САГТАЙ АЛХАМАА НЭГЭДҮҮЛЭН

А. ПЛОТНИКОВ,

БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН НЭГЭДЭХИ ОРЛОГШО, РЕСПУБЛИКЫН ГҮРЭНЭЙ АГРОПРОМОЙ КОМИТЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ

Совет арадтаяа хамта хүдөөгэй ажалшад, агропромой буйлуулдаг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд ажалай болон политическэ ехэ эдэбхиин ургажа байһан эрхэ байдалда өөһэдынгөө һайндэрые тэмдэглэжэ байна. Һаяхан Орел хотодо болоһон зүблөөн дээрэ хубилган шэнэдхэлгын мүнөө үеын тон шухала асуудалнууд, илангаяа хүн зониие эдеэ хоолоор хангаха тушаа Бүхсоюзна XIX партконференциин шиидхэбринүүдые бэелүүлхэ хэмжээнүүд үшөө дахин хэлсэгдээ.

Эдэ түүхэтэ удха шанартай хэмжээ ябуулганууд ороной арадай ажахын аграрно-промышленна һалбаринуудта хубилган шэнэдхэлгые хурдадхаха шэнэ хүсэтэй тулхисэ боложо үгөө. Энээнэй аша үрэ мүнөө хаа хаанагүй харагдажа эхилээ.

Жэшээнь, манай республикын ажахынуудта үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байһан ажахын гүйсэд тоосоон, өөһэдын мүнгэ зөөрөөр өөһэдыгөө хангаха гурим үйлэдбэриин хүгжэлтэдэ эли бодо нүлөө үзүүлнэ, колхоз, совхозуудай экономикые бэхижүүлнэ.

Энээн тушаа хэдэн жэшээ дурдая. Байгша ондо республика соо ороохо таряанай нилээд һайн ургаса абтажа, бүхыдөө 685 мянган тонно таряан сохигдоо. Гектар бүриһөө дунда эзргээр 19 центнер ургаса абтаа. Үнэндөө, энэ жилдэ сагай уларил тиимэшье һайн байгаа гэхын аргагүй, Хүйтэн хабар, зунай эхээр хуурай байгаад, һүүлдэнь хура бороо схээр ороо, уһа үершье болоо. Гэбэшье ажалай эмхидхэлэй түрүү онол арганууудай, хэмтын болон арендна подрядай үргэнөөр хэрэглэгдэнэй ашаар бүхы бэрхэшээлнүүд амжалтатайгаар дабагдаа.

Илангаяа ажахын тоосооной харилсаае зүбөөр хэрэглэжэ шадаһан газарта үйлэдбэриин үрэ дүнгүүд һураггүй схэ байба. Жэшээнь, Ивалгын районой таряашад гектар бүриһөө 25 центнер, Кабанскын районой ажахынууд гектарай 24 центнер таряа сохёо ха юм. Харин тиихэдэнь нэгэл адли эрхэ байдалда хүдэлжэ байһан районуудта таряанай ургаса һураггүй бага байгаа. Эгээл эндэ таряан ажалай ашаг үрые дээшэлүүлхэ бүхы нөөсэнүүдэй хаа хаанагүй адли хэрэглэгдээгүйнь элирнэ.

Энээниие зарим ажахынуудай, түрүү бригада, звенонуудай туйлалта элитээр гэршэлэн харуулна. Тусхайлбал, Тавороговско, Кабанскын шубуунай фабрикануудта, Ивалгын ОПХ-да таряалангай гектар бүриһөө 30 центнер ороохоной сохигдоходонь, эзргэлжэ байһан ажахынуудта тэрэнь 15 центнерһээ дээшэ гараагүй. Эдэн районой Борьёогой совхозой механизатор Н. В. Черкасовой арендна звено 600 гектар таряалангай гектар бүхэнһөө 34 центнер таряа сохёо. Мухар-Шэбэрэй районой «Эрдэм» совхозой Е. А. Мольцевай, Загарайн районой Үнэгтэйн үйлэдбэриин нэгэдэлэй Н. К. Потемкиной болон бусад түрүүшүүлэй звенонууд бэлаа баян ургаса абаа.

Байгша ондо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын үедэ сөөн бэрхэтэй байдал тохёолдоо һэн. Хэды тиигэбшье колхоз, совхозуудай ажалшад энэ байдалые һайн ойлгожо, хэзээ хэзээнэйхийнээ харюусалга ехэтэйгээр хүдэлөө, урда жилэйхийнээ ехэ тэжээл бэлэдхээ. Жэшээнь, бүхыдөө 435 мянган тонно үбһэн, 554 мянган тонно сенаж бэлэдхэгдээ. Силос, тэжээлэй корнеплод гэхэ мэтын тэжээлшье ехээр нөөсэлэгдөө. Олохон районуудта малай үсловно толгой бүхэндэ 18—20 центнер тэжээлэй единицэ болохо үбһэ хоол абтаһан байна. Тиигэжэ малай үбэлжэлые һайнаар үнгэргэхэ арга боломжо бии болонхой.

Подрядай гуримаар хүдэлдэг болоһон бригада, звенонууд эндэшье илангаяа ехэ хубитаяа оруулаа. Тарбагатайн районой «Искра» колхозой Н. К. Антоновой, Зэдын районой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой Ж. С. Балсановай звенонууд гектар бүриһөө 212—215 центнер кукурузын намаа хуряажа, силос дараа. Ивалгын ОПХ-гай луговод Н. Н. Бурковой звено 57 гектар сабшалан дээрэһээ гектарай 54 центнер үбһэ абаһан байна.

Үбһэ ногооной, тэжээлэй бусад ургамалнуудай фидер баян ургаса абадаг түрүүшүүл район, ажахы бүхэндэ бии. Энэ һалбарида хэрэглэгдэзгүй айхабтар ехэ арга боломжын бии байһаниие тэдэнэй дүй дүршэл харуулна. Энээниие хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, олоной шедабори болгожо, адууһа малые үбһэ тэжээлээр хангаха зорилгые шиидхэхэ ёһотойбди.

Малай үбһэ тэжээлээр лэ дуталдаһанһаа болохо, тон ехэ продукци дутуу абтана. Таряа болон тэжээл ехээр абадаг болоогүй, ниитын, хубиншье ажахынуудай адууһа малые эдихэ хоолоор хүсэд хангэжа шадаагүй һаа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэнь бэрхэтэй. Эрдэм ухаанай үндэһэ баримтатай зональна гуримые, эршэмтэй технологи, ажалай эмхидхэлэй түрүү онол арганууды эгээл үргэнөөр хэрэглэхэ саг ерээ. Харин энэ жилдэ бүхы таряанай ороймоол 20 процентнь эршэмтэй технологиин заабаряар үргуулагдаа. Үнэндөө, энэ онол аргые хэрэглэһэн газарта ургасань жэшээгүй ехэ байна ха юм. Тиимэһээл таряа эзбэгээр үргуулжа абаһан ажахынууд ерэхэ жилдэ бүри ехэ газарта эршэмтэй технологи хэрэглэхээр хараална.

Энээнтэй хамта тааруу зохид севооборот, хүрьһэ хамгаалха гурим үшөөл һайнаар нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Эрхим шанартай үрэнэ үргуулдаг болохо хэрэгтэшье дутуу дунданууд олон. Селекционернүүдэй ороолдоогоор манай эндэ һайн ургаса үгэхөөр шэниисын шэнэ сортнууд бии болгогдонхой. Гэбэшье тэдэнэй арга боломжо бааһал хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Ороохо таряанаймнай шанар һайн гэхын аргагүй. Олонхи ажахынууд жилэ жилдэ бүхы үрэнэнэй ороймоол 50 процентые нэгэдэхи, хоёрдохи класста хүргэжэ тарина. Харин түрүү областынуудта тэрэнь 95—96 процентһээ доошо байдаггүй.

Эрхим шанартай тэжээл бэлэдхэхын тула олон жилэй ногоо ехээр тариха, тэрэндэ хэрэгтэй үрэнэ хүсэд хүрэхөөр ургуулдаг болохо шухала. Олохон ажахынуудэй хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй энээниие тоодоггүйнь харамтай,

Мал ажалаймнай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө һайндэрые баһал муу бэшэ үрэ дүнгүүдтэйгээр үгтажа байна. Мяха худалдаха түсэб 13 процентээр, һү —6, үндэгэ —17, ноохо 1,5 процентээр үлүүлэн дүүргэгдээ. Адууһа малай ашаг шэмыень дээшэлүүлэгдэнэй, ажалай эмхидхэлэй һайжаруулагдаһанай, түлөөһэнэй түрүү онол арганууудай хэрэглэгдэнэй ашаар энэ түйлагдаа.

Жэлэй үшөө дүүрээгүй байбашье, олохон һаалишад, фермэнүүдэй коллективүүд үнеэн бүриһөө 3 мянган килограммһаа дээшэ һү һаагаад байна. Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Һаалишан П. Н. Шамарина үнеэн бүриһөө 4500 килограмм һү абаа. Сэлэнгын районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой фермынхид (даагшань В. Д. Батуев) арендна подрядай гуримаар хүдэлдэг болохо, урдань ажаллажа байһан 19 хүнэй орондо 9 хүн үлөөд, жэлэй үнгэрһэн 10 һара соо нёдондоной энэ үеынхиһөө 12 процентээр ехэ һү абаа. Хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэнь 244 центнер һүн абтаһан болоно. Энэнь нёдондонойхиһоо 1,7 дахин ехэ.

Арендна подрядай онол аргые хэрэглэжэ эхилһэн малшад түрүүшын үдэрнүүдһээ ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлнэ, элдэб гаргашанууды ешье һайса хороохо. Жэшээнь, Яруунын районой «Комсомольский» совхозой малшад А. С. Бедерников, А. Ф. Бурачков гэгшэд нёдондоной энэ үеынхиһөө 1,5 дахин ехэ продукци үйлэдбэрилжэ, малай шэгнүүрые нэмээһэнэй гаргашые 22—50 хүрэтэр процентээр хороогоо.

Хонишодой олохон бригаданууд урда жилэйхийнээ һайн үрэ дүнгүүдые туйланхай. Энэ жилдэ 334 бригада зуун эхэ хонин бүхэнһөө 100-һаа дээшэ хурьга түлжүүлээ. Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Д-Н. Б. Сундуевтан зуун эхэ хонин бүриһөө 145 хурьга томо болгожо, хонин бүхэнһөө 5,1 килограмм ноохо хайшалаа, хурьган бүхэнөө 23 килограмм шэгнүүртэйгээр эхэһээнь һалгаагаа. Һаяхан тэрэ Гурэнэй шангай лауреат болоһон бичэ. Түрүү хонишоной жэшээгээр хүдэлжэ, үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһан бүсад түрүү хонишод район бүхэндэ бии.

Теэд һанаагаа амарха үндэһэн үшөөл үгы. Хонишодой нилээд олон бригадада хурьгад үсөөн абтажа, ноохон үшөөл багаар хайшалагдана. Хонидоо, түл түрэсээ гарза хоролодо оруулна. Тиимэһээ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ талаар үшөөл муугаар хүдэлнэбди гэжэ мэдэрхэ шухала, Гол һалбари болохо хонин ажалаа хүгжэлтын шэнэ шатада гаргахын тула бүри ехэ хүдэлмэри хэхэ болоноби. Мүнөө хонишодой бүхы бригадануудай 87 процентнь хэмтын болон гэр бүлын подрядаар хүдэлнэ гэжэ тоолдоно. Гэбэшье тэдэнэй зариманиинь подрядта ороһон миид нэрэтэй, хуушанайнгаа гуримаар хүдэлһэн зандаа. Энэ һалбарида ажахын тоосооё хүсэд дүүрэнээр нэбтэрүүлхэ, илангаяа арендна подрядай гуримые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала болоно.

Гансашье хонин ажалда бэшэ, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта ажахын тоосооной харилсаае хүгжөөжэ шадаа һаанай, бүхы продукци үйлэдбэрилгэ, худалдалга эрид дээшэлүүлэгдэхэ байна, Хүн зоноо эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хүсэд хангахын тула адагынь 79 мянган тонно мяха, 410 мянган тонно һү үйлэдбэрилдэг болохо ёһотойбди. Ондоогоор хэлэбэл, түсэбтэ табан жилэй гурбан жилдэ мяха үйлэдбэрилгые —17, һү —39 процентээр дээшэлүүлхэ шухала. Харин 2000 он болотор мяха абалгые —31, һү —50 процентээр ехэ болгохо хэрэгтэй. Энэмнай, хүнгэн бэшэ. Гэбэшье энээниие зөөтагүй шиидхэхэ шухала. Мүн хүн зониие хартаабха, овощоор хангахэ асуудалые һайжаруулха тушаа баһал олон асуудалнуудые шиидхэхэ болонобди.

Хүдөө нютагуудые болбосон түхэлтай болгохо, социально асуудалнуудые шиидхэхэ талаар баһал айхабтар ехэ зорилгонууд табигданхай. Ойрын жэлнүүдтэ гэр байра, һургуулида ороогүй үхибүүдэй эмхи зургаануудые, һургуулинуудые, клуб болон бусад барилганууды ороор бодхоохо хэрэгтэй. Энэ программ мүнөө бэелүүлэгдэжэ байбашье, эршэ, дэлгэрэнь һанаһанда үшөөл хүрэнэгүй.

Агропромышленна комплексын буйлуулдаг промышленностиин хүсэлтэй

Нурилсаанурдые нэбтэрүүлэе!

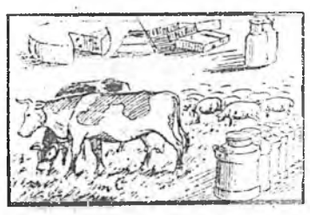

ЫНГӨӨ АЖАЛДАЛ АДЛЯАР

...ко область-...змалгын ...-гай Гене-...М. С. Горба-...нэн хүнүүд, ...экономиче-...ө хубилгаха ...шаг үрэтэйб ...ке өөнэдын-...ажал хэрэгүүд ...ан. ...нэймнай сов-...ртком, проф-...захинһээ ажа-...арганууды ...ерүүлжэ, ган-...ермэ, гүүртэ-...ын продукци ...тэ анхаралаа ...мун харьяата ...нуһан хүн зо-...найн болго-...дые, залуу-...ын хэрэгтэ ...ваадуулха та-...ыарал хан-...найнгаа ама-...ихэл шахуу ...нуугдые ху-...ратайдаа ама-...ралтада гарахадаа, үшөөшье худэлхөөр, совхоздоо, райондоо, Эхэ орондоо туһа хүргэхэ арга шадалтай байһанаа мэдэрнэб. Харин минии наһанай хани нүхэр Александр, Бадмаевич амаралтада үшөө гараадуй, совхоздоо гаражые даагшаар ажелладаг юм. Тэрэ Хужарай сельсэ Советдэй депутат, КПСС-эй гэшүүн.

Жэл тухай амаржа гэртээ һүүбэб.

Тиигэһээр гэр бүлын подрядаар гү, али кооператив боложо худэлхэ арга боломжо бии болоо гэжэ дуулахадаа, энэ таатай зохид юумэн гэжэ бодоо һэм.

Үни удаан гайхажа, тагнажа байнгүй би Александр нүхэртөө, Баяр хүбүүндээ өөрынгөө бодомжо тухай хэлэзб.

Гэр бүлын арендэ подрядта орожо худэлхэ гэжэ шиидээд, түс шиидхэбэрээ совхоздоо мэдүүлбэбди.

— Һайнта даа. Зүб тиигээт, — гэжэ совхозой директор В. Ж. Сыренов бидэнние дэмжээ.

Тиигэжэ манай газаа тугалаха табан гунжад бии болоо. Уданшьегүй 26 центнер үбһэн, 1 центнер талханай зүйл, тракторай хөөр тэргэ һолоомон асаргдаа. Бидэнэртэ нековэ дэбтэр үгтөө. Һолоомо, үбһэ гэхэ мэтые асарһанайнь түлөө чек тэһэлжа үгэнэбди. Гадна ерэхэ жэлдэ үбһэ тэжээл өөһэдөө бэлэдхэхыюмнай совхоз манда 5 гектар сабшалан үгэхөөр хараалаа.

Манайхидэл адли пенсионернүүд Д. Дондокова Д-Ж. Убушеева хоёр баһал 5—5 гунжадые абаад харууһална. Тиихэдэ Шагдуровтанай, Тарвашиновтанай гэр бүлэнүүд хэмтаржа, Бэлзөөн-Нуга гэжэ һууринда 145 гунжадые болон 4 буха абаад харууһалжа байнхай. Ёнгорго гэжэ газарта Гармма Буртигаровай гэр бүлэ кооперэтив боложо, 20 толгой эмэ үнэгэдые, 5 эрэ үнэгэдые арендээр абаад үдхэжэ, тэдэнэйнгээ арһа колхоздоо хэлсээнэй сэнгээр худалдаха юм.

Ямар аргаар ажаллажа, худэлмэриингөө түлөө хэды шэнээн салин түлбэри абаха болонобибди? Манайхин жолэй туршада шэнэ гэрэһэн үнэзн бүриһөө 2500 килограммһаа доошо бэшэ һу һааха гү, али бухыдэнь 125 центнер һу абажа, тэрэнэй 15 центнерыень тугалнуудта уулгаха, 110 центнерыень совхоздо худалдаха болоно. 1 центнер һүнэй сэнгэй 40 түхэриг хүрэбэлнь желдээ 4.400 түхэриг олзобо-рилхо ёһотойбди. Тугалнуудаа 6 һаратай болоторнь түлжүүлхэбди. Угы һэа, саашань өөһэдөөшье шахан таргалуулха арга бии. Тугал бухэнэй шэгнүүрые сүүдхэ соо 600 граммаар нэмэахэ болонобди. 180 удэрэй туршада табан тугалнууднай хамта 540 килограмм нэмээхэ ушэртай. Нэмэлтэ шэгнүүрэй центнер бухэнэй 200 түхэриг манда түлэгдэхэ гэхэ гү, али совхозһоо 1280 түхэриг абаха эргэтэйбди.

Эдэ бүгэдэмнай хамтадаа 5680 түхэриг болохо юм. Тэрээн соолоо үнездэй, тугалнуудай тэжээлэй гаргашада 2565 түхэриг гаргагдаха, арендэ абаһан урһаламжа бусаалгадэ 1000 түхэриг түлэхэбди. Тиигэбэл, гартаа 2115 түхэриг абаха аргатайбди. Хэрин даабариһаа үлүү продукци үйлэдбэрилөө һоа, урмашуулгань һураггүй өгэ болохо аеб даа.

Иигэжэ шэнэ гуримаар ажаллажа эхилбэбдил даа. Үрэ дүнгүудынь хойто желдэ харагдаха юм бээ. Муу байхагүйл гэжэ һананаб.

С. СУШКЕЕВА,
Түнхэнэй совхозой худэлмэрипэгшэ, арендатор.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. С. Сушкеева.

Фотоочерк

III. НЮТАГАЙ ШАРАЙ ҺАЙХАН ЛЭ!

«Мир» колхозой туб һуурында Доодо-Бургалтайн нютагай больница оршодог юм. Эндэ ажахын гурбан отделениин малшад, механизаторнууд, худөө ажахын бусад худэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд эмшэлүүлжэ, аргалуулжа байдаг. Энэ больницые тералевт мэргэжэлтэй Бальжа Надмитович Бадмаева хутэлбэрилнэ. Эндэ эмшэлүүлхэеэ орохоо үбшэнтэд медицинскэ 20 худэлмэришэнэй нарин харууһан доро байжа, богони болзор соо эдэгэжэ гарадаг, Больницада нэгэ доро 25 үбшэнтэн аргалуулха аргатай.

Нютагай больницын участок дээрэнь бухыдөө 2879 хүн тоологдодог юм. Тэдэнэйнь 863-ниинь арбан дүрбэнһөө доошоо наһатай үхибүүд болоно.

Мүн лэ хүүгэдэй саадай хөөр дабхар сагаан байшан холоһоо тэбхын харагдажа, энэ нютагай омогорхолынь болоһоор үнинэй. «Чебурашка» гэжэ нэрлэгдэһэн энэ саадта бүхыдөө 60 үхибүүд ябадаг юм. Энэмнай Доодо-Бургалтайн механизаторнуудай, малшадай, бусад худэлмэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй, багшанарай һургуулиин наһа гүйсөөгүй багашуул болоно. Эдэ үхибүүдые 3 хүмүүжүүлэгшэ, хоёр няни, нэгэ тогоошон харууһалдаг юм. Энэ бишыхан коллективые арбан найман желдэ багшаар худэлһэн М. Л. Цыденова хутэлбэрилнэ.

Бургалтайн дунда һургуулида бүхыдөө 374 үхибүүд һурадаг байна. Эндэ бултадаа шахуу дээдэ эрдэмтэй 43 багшанар худэлнэ. Малшадай 51 үхибүүд гүрэнэй дүүрэн тэдхэмжэдэ байдаг юм. Энэ һургуулида 1986 онһоо хойшо зургаатай болоһон үхибүүд ерэжэ һурана, эрдэм мэдэсынгээ эхин замда гарана. Энэ һуралсалай желдэ иимэ хөөр класста 39 багашуул һуража байна. Эдэ үхибүүдые багшанэр С. Б. Арьяева, С. С. Бадмаева гэгшэд хүмүүжүүлнэ.

— Ахалагша классуудай һурагшад түхэреэн желэй хугасаа соо колхозэйнгоо нарай тугалнуудые харууһалдаг юм. Һургуулида энэ желдэ 100 тугал даалгагдажа үгтэнхэй. Үхибүүд хэшээлэйнгээ һүүлээр гүүртэдэ ошожо, эдэ нарай мал харууһална. Мүн лэ һургуулиин һурагшадта зунай һарануудта 5 гектар дээрэ таригдаһан хөрмэ нэрлэгдэһэн энэ саадта бүхыдөө 60 үхибүүд ябадаг юм. Энэмнай Доодо-Бургалтайн механизаторнуудай, малшадай, бусад худэлмэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй, багшанарай һургуулиин наһа гүйсөөгүй багашуул болоно. Эдэ үхибүүдые 3 хүмүүжүүлэгшэ, хоёр няни, нэгэ тогоошон харууһалдаг юм. Энэ бишыхан коллективые арбан найман желдэ багшаар худэлһэн М. Л. Цыденова хутэлбэрилнэ.

Бургалтайн дунда һургуулида бүхыдөө 374 үхибүүд һурадаг байна. Эндэ бултадаа шахуу дээдэ эрдэмтэй 43 багшанар худэлнэ. Малшадай 51 үхибүүд гүрэнэй дүүрэн тэдхэмжэдэ байдаг юм. Энэ һургуулида 1986 онһоо хойшо зургаатай болоһон үхибүүд ерэжэ һурана, эрдэм мэдэсынгээ эхин замда гарана. Энэ һуралсалай желдэ иимэ хөөр класста 39 багашуул һуража байна. Эдэ үхибүүдые багшанэр С. Б. Арьяева, С. С. Бадмаева гэгшэд хүмүүжүүлнэ.

— Ахалагша классуудай һурагшад түхэреэн желэй хугасаа соо колхозэйнгоо нарай тугалнуудые харууһалдаг юм. Һургуулида энэ желдэ 100 тугал даалгагдажа үгтэнхэй. Үхибүүд хэшээлэйнгээ һүүлээр гүүртэдэ ошожо, эдэ нарай мал харууһална. Мүн лэ һургуулиин һурагшадта зунай һарануудта 5 гектар дээрэ таригдаһан хөрмэ

ЛАДАЙ АССР-эй ОВНО СОВЕТДЭЙ ИДИУМЭЙ УКАЗ

ЛИН АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКСЫН ЛИН ТҮРҮҮШҮҮЛЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй СОВЕТДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

социалис үялганууда дүүргэхэ талаар үйлэдүүлгүүдые түлөө республикиин комплексын үйлэдбэриин түрүүшүүлые Верховно Советдэй Президиумэй Хүндэлэлэй ата:

...да Игнатьев-...ой Ленинэй ...зой ахамад ...Михаил Ге-...үүрэй райо-...совхозой З-...эрхилэгшэ, ...л Назыровин-...ойной «Поп-...ой механиза-...Евдокия Ге-...ын районой ...унай фабриг-...Бадмаев Бато-...ые — Яруунин ...ын совхозой ...ров Николай ...шаминай рай-...50 желэй ойн ...ой үхэршэн, ...Цыреторови-...районой Тель-...совхозой ...м, Батуева Та-...ае — «Бурятск-...институтдай ...ата, Белых ...ые — Загарайн ...туршалга-үйлэ-...н тракторист, ...ой Абросимо-...Шэбэрэй райо-...колхозой ме-...ова Елизавета ...дын районой ...совхозой һаа-...Прасковья ...то-Байгалай ...совхозой ...Валерий ...эр-Шэбэрэй ...шленна на-...Воронцов ...чные — «Бу-...ой» нэгэдэлэй ...рүүлагдамал ...шулуушан, ...едномоновае — ...Михай-...ой Белюутын совхозой тракторно-таркан ажалай бригадын бригадир, Тыкшеев Федор Очиржаповичые — Хяагтын районой Евгения Инно-...ладай АССР-...ой инженер, ...ман Рыгденова-...районой «По-...онишон, Ива-Александровичин районой ...ирлгын заво-...ро-гагнууршан, ...Петровичые — ...кстрой» нэгэ-...ахынууд хоо-...орууулагдамал ...ршан, Иевский ...ександровичые ...ромстрой» нэ-...мэргэжэнэн ...ленниин элек-Калашников ...чые — Мухар-...Эдэм» сов-...эр, Кожевни-...Ивановичые — Хасууртайн ...атор, Коно-...леевнае — Му-...ой «Забай-...һаалишан, ...Николаевичые ...й «Пригород-...мханизатор, ...ковичые — Зе-...ерополовкын слесарь, Лу-...Никифоровнае ...Ленинэй ор-...комбинадай ...Леонов Федор ...Загарайн райо-...олхозой меха-...евский Борис Романовичые — «Бурятскагропроммехмонтаж» нэгэдэлэй тусгаар мэргэжэнэн онһожоруулагдамал нүүдэл колоннын начальник, Мангуш Федор Савельевичые — «Бурятскагропромтранс» нэгэдэлэй автотранспортна «Левобережное» предприятиин автомобилиин жолоошон, Марганов Гарма Данцарановичые — Түнхэнэй районой Харбяангуудай совхозой тракторно-тарьяан ажалай бригадын бригадир, Нельдушкин Давыд Даниловичые — Загарайн районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, Оболонская Валентина Ивановнае — Улаан-Удын пивын заводой ахалагша инженер-технолог, Орлова Дарья Григорьевнае — Кабанскын районой «Шергинский» совхозой гахайшан, Парамонов Александр Петровичые — Бурятскинститутдай ...ратз, Белых ...ые — Загарайн ...туршалга-үйлэ-...н тракторист, ...ой Абросимо-...Шэбэрэй райо-...колхозой ме-...ова Елизавета ...дын районой ...совхозой һаа-...Прасковья ...то-Байгалай ...совхозой ...Валерий ...эр-Шэбэрэй ...шленна на-...Воронцов ...чные — «Бу-...ой» нэгэдэлэй ...рүүлагдамал ...шулуушан, ...едномоновае — ...Михай-...ой Белюутын совхозой тракторно-таркан ажалай бригадын бригадир, Тыкшеев Федор Очиржаповичые — Хяагтын районой Евгения Инно-...ладай АССР-...ой инженер, ...ман Рыгденова-...районой «По-...онишон, Ива-Александровичин районой ...ирлгын заво-...ро-гагнууршан, ...Петровичые — ...кстрой» нэгэ-...ахынууд хоо-...орууулагдамал ...ршан, Иевский ...ександровичые ...ромстрой» нэ-...мэргэжэнэн ...ленниин элек-Калашников ...чые — Мухар-...Эдэм» сов-...эр, Кожевни-...Ивановичые — Хасууртайн ...атор, Коно-...леевнае — Му-...ой «Забай-...һаалишан, ...Николаевичые ...й «Пригород-...мханизатор, ...ковичые — Зе-...ерополовкын слесарь-сантехник, Сумкин Иннокентий Евстафьевичые — Бурятскагропромстрой» нэгэдэлэй ...ар-Шэбэрэй ...шленна на-...Воронцов ...чные — «Бу-...ой» нэгэдэлэй ...рүүлагдамал ...шулуушан, ...едномоновае — ...Михай-...ой Белюутын совхозой тракторно-таркан ажалай бригадын бригадир, Тыкшеев Федор Очиржаповичые — Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой механизатор, Ухнова Зинаида Хамаровнае — Хурамхаанай райаной Дэрээнэй совхозой хонишон, Филиппова Зоя Федоровнае — Улаан-Удын Ленинэй орденто мяханай комбинадай шубуу үүсэлдэг цехэй мастер, Фефелова Ксения Борисовнае — Мухар-Шэбэрэй районой «Одон» совхозой агроном, Хоренов Николай Батаевичые — Түнхэнэй районой Жэмһэгэй тоһоной заводой хүргэдэг түхеэрэлгэнүүдэй машинист, Цыбикмитов Түмэн-Баир Базаровичые — Хурамхаанай районой Аргатын совхозой хонишон, Цырендоржиев Худогто Ампиловичые — Хорин районой Хорин совхозой ахалагша хонишон, Чебунин Василий Антоновичые — Тарбагатайн районой «Советская Россия» колхозой түрүүлэгшэ, Чекин Виктор Владимировичые — «Бурятскагропроммехмонтаж» нэгэдэлэй Кабанскын оньһожоруулагдамал нүүдэл колоннын начальник, Шалуева Екатерина Хэндуевнае — Хэжэнэй районой Загаһатын совхозой ахалагша хонишон, Щербаков Николай Николаевичые — худөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха, мүн шанарыень хинаха талаар гүрэнэй инспекциин начальник, Ямпилов Борис Дондоповичые — Хяагтын районой «Дружба» колхозой хонишон.

Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ШОМОЕВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Секретарь А. БЕРЕЩИНОВ.

...ото, Советдүүдэй байшан.
...ебриин 15.

«ТУҺАЛХАЯА АРСАХАГҮЙБДИ»

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

ЛВРЭ, авиазавод мэтын томо предприятинуудай худоодэ ямар туһаламжа үзүүлдэг тухайнь нилээн бэшэдэгбди. Энэ удаа дундуур шадалтай коллективүүдэй хубита тухай дурдамаар ха. Хутэлбэрилэгшэдтэнь үгэ үгэе.

«Бурятстройматериалы» нэгэдэлэй генеральна директор А. Е. ЛЕМИНОВ:

— Үйлэдбэрилэн хирпиисэ, избёосхо, бетон-керамическэ хабтагойнуудынай худөөгэй барилгануудта эльгээгдэнэ. Бухы продукциимнай 18 процентнь тиишэ абаашагдадаг.

Гэбэшье барилгын шухаг эдэ зүйлнүүд дутамагаар гартагдана гэжэ мэдээжэ. Юрэнхыдее мүнөөл коллективнай ёһотоор бүриллдэжэ байна гэбэл алдуугүй. Үйлэдбэриин хүсэнэй биишье һаань, саг үргэлжэ кадрнууд дуталдаһаар.

Нэгэ иимэ жэшээ абая. Улаан-Удэһөө, Түнхэн, Аха руу, холын бусад районуд руу хирпиисэ машинаар абаашагдана. Харгыдаа хахадынь эбдэрна, шэнгэн түлишэ гаммгүй галдагдана. Нютагай заводуудые барихэ тухай хөөрэлдөөн хаа-яа болоод лэ мартагдашадаг болонхэй. Ехэ орёо объектнууд бэшэ, оролдоол һаа бодхоохоор.

Нютагай засагай органуудай ялалдаһаар байтар хирпиисэ үйлэдбэрилхэ «Загорск» «Силикатный» гэһэн хөөр кооператив байгуулагдэба. Худөөгэй хэрэглэгшэдые хангахада нилээн нэмэри оруулха аабза.

Хоёрдохёор гэхэдэ, Загорскын заводой дэргэдэ хамһабариин ажахытайбди. 300 гахай шахан таргалуулха оньһожоруулагдамал комплекс худэлнэ. Гахай бариха дуратай худэлмэришэдтөө поршоонхо худалдагдбди. Мяхан нилээд хүртэсэтэйгөөр хубаарилагдадаг. Түс тустаа 500 дүрбэлжэн метр талмайтай 2 теплицэ бии. Түхэреэн желэй туршада овощ үргүүлагдана. Саашадаа энэ ажахыгаа бүри үргэдхэхэ хараатайбди.

«Жилгражданстрой» трестын барилга-хабсаралгын 5-дахи управлениин ахамад инженер В. В. ХАРЛОВ:

— Шефтээ абаһан саг үргэлжын район гү, али ажахы манда үгы. Энэ жэлдэ Хорин районой Хүрбын совхоздо 17 тонно үбһэ бэлэдхээбди. Тракторааа абаашаабди, 6 хүн эльгээгдэз. Энээнэй урда Эдэм районой ажахынуудай нэгэндэ хөөр квартиратай гэр, гараж барижа үгөө һэмди.

Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ гээшэ тон шухала гэжэ ойлгоноб.ди. Гэбэшье нэгэ ажаглалта бии. Манине худөөгэй барилгануудта худэлгэдэг һаань, ашаг үрэтэй һэн.

Эндэхи худэлмэриимнай болзор шахардүү, ямар барилга хээзэ тушаагдаха һэм — тэрэ сагаа алдахэ ёһогүйбди. Хэрбээ нэгэ хүмнай һарын туршада дунда зэргээр 1000—1500 түхэригэй худэлмэри хэхэ аргатай һаа, 6 хүнэй ажалай бүтээсэ нилээн ехэ болоно бэшэ гү?

Хүдөөгэйхид уридшалан һайнаар хэлсэжэ, ошохотоймнай зэргэ тавруу худэлмэридэ табиха ёһотой. Туһалхаһаа хээзэдэшье арсахагүйбди.

«Бурятскагропромстрой» нэгэдэлэй ахамад инженер Ю. М. МОЛЧАНОВ:

— Худоодэ социально-соёлой, ажаһуудалай объектнүүдые, малай байра барина-бди. Арбан һарымнай дүнгүүд һайн. Гэр байра ашаглалгада тушааха түсэб сүм бэлүүлэгдээ гахэ гү, али желэй түсэбэй 76,1 процентнь энэ хугасаа соо хэгдэз.

1983 онһоо 135-дахи серийн гэрнүүдые худөө һууринуудта барижа эхилээ һэмди. Мүнөө желдэ иимэ 71 гэр хэрэглэгшэдтэ демжуулха һаа, 63-ыень тушаанхэйбди. Онсолбол, Зэдын районой Өөрөө һуурининие, Загарайн районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозыя, Ивалга һуурининие, Оронго. Хэжэнгэ нютагуудые болбосон түхэлтэй иимэ гэрнүүд шэмэглэжэ эхилэнхэй.

Илангаяа үрэ бүтээсэтэйгээр худэлдэг ажахынууд хоорондын нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннонууд соолоо Баунтын, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй МПМК-нуудые нэрлэмээр. Тус тустаа 10 һарынгаа түсэб 104,5, 103,9, 102,9 процент дүүргээ. Байгша оной июль һарада Сотниковой, Левобережнэ, Заречнэ участогууд нэгэдхэгдээ. Түмэр бетон зүйлнүүдэй завод Удын ПМК-тай нийлүүлэгдээд, Улаан-Удын худөөгэй проектно-барилгын комбинат байгуулагдаа. Эдэ предприятинууд амжалгатайгаар худэлнэ.

Жэлэй эхиннэ Баргажанда, Бэшүүрэй районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо, Загарайн райондо, Хэрэн һууринда, Мухар-Шэбэрэй районой «Путь Ленина» колхоздо хүүгэдэй саадууд ашаглалгада тушаагдаа. Захааминай районой Михайловка, Түнхэнэй районой Түнхэн һууринуудта һүргуулинуудые барилга үнжагайрһаар.

Эбэртэ бодо малай байрануудые саг сроонь барижа хэрэглэгшэдтэнь дамжуулнабди. Тимлюй станцида иимэ байра барядабди. Мухар-Шэбэрэй райондо энэ талаар илангаяа ехэ худэлмэри хэгдэз. Сотниковой шубуунай фабрижада 144 мянган тахяагай, Хяагтын-Адагта 120 гахай шахан таргалуулха байрануд хэрэглэмжэдэ үгтөө.

Зэдын, Ивалгын МПМК-нуудай начальникууд Ю. И. Смирнов, А. Д. Половинко шадэбэритай бэрхэ хутэлбэрилэгшэд гэжэ мэдээжэ болонхой. С. С. Бунеевэй, В. С. Банзарацаевай, В. Е. Горобецэй, А. Л. Викулинай, Л. А. Дроздовой ударидадаг бригадануд бусадһаа щелгарка. Һүхэрэсэн социалис мурысөөндэ мүнөө желдэ Зэдын МПМК хөөр дахин илагша болон тодороо.

Худөө нютагуудай социально-экономическа хүгжэлтэдэ горитой хубита оруулха аргатайбди, энэ талаар оролдоношьебди. Гэбэшье бэрхэшээлнүүд яһала бии, барилгын материалнууд дуталдана.

Г. ДАШЕЕВА бэшэжэ абаба.

Зураглал

НАЙДАМТАЙ УГ

ЭНДЭ ТҮРЭЖЭ, хүрьһэндэнь хүлөө шоройдожо хүн болоһон газарынь үрэжэлөөрөө муудажа, хосоржо, хэрэглэмжэнэ гаража байна гэжэ дуулахадань, аха дүү Зоригто, Саян, Ойдоп, Бэлигтэ хубүүдэй сэдьхэлдэнь үбшэнтэй шэнги байгаа һэн. Нэһэн соогоо гэхээр эндэхи газар элдүүрилжэ, шаргал таряанай баян ургасаар гансашье нютагайгаа бэшэ, мүн бухы районойнгоо хүн зониие баясуулдаг байһан эсэгынгээ ажалые хэлан абаад үргэлжэлүүлжэ байһан үхибүүдтэнь тэрэ алдар суурень тэхэрюулхэ гээшэ бэлэн бэшэ байгаа. Хэдэн желдэ таһалгаягүй дабтагдаһан ган гасуурай бэрхэшээл өөрынгөө хорото хойшолонгые харуулаал ааб даа. Зональна гурим, эршэмтэй технологиин мүндэлөөгүй тэрэ үедэ тарилгын худэлмэри дилэнхидээ районой, заримдаа республикынше хутэлбэрилэгшэдэй захиралтаар эхилдэг байгаа һэн.

Һүүлдэ, түрүү аргануудай дэлгэржэ, үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэдэл механизаторнууд хабар, зунай эхээр дабтагдадаг ган гасуурай бэрхэшээлнүүдые зэйсуулжа, баян ургаса үргуулха гол «оньһиень» олоо ха юм. Илангаяа эндэ зональна гурим нилээд туһатай байгаа.

— Урдандаа гансашье ган гасуур зэмэтэй бэшэ, өөһэдөөшье аалдуу эндүүтэйгээр ажалладаг байгаабди. Дээрэһээ зонхилхо, захирха гуримай хойшолон ехэ байһан ааб даа. Илангаяа сэбэр паараа хэмнэх үлүү хороорохиймнай алдуутай һэн. Иимэл саг байгаа ха юм. Мүнөө бусаалтагүйгөөр үнгэрөө гээшэ. Бидэ хабартаа тарилгаяа сагай уларилай эрхэ байдалһаа үндэлжэ үнгэргэнэбди. Урдандаа июнь һарада тарилга хэжэ байгаа һаамнай зүбшөөхэ хүн байхагүй һэн. Харин мүнөө тарилгаяа зунай түрүүшын хура бороотой зохилдуулан эхилжэ, үнгэрхэдөө баян ургаса абанабди,— гэжэ эдэ хүүгүүдэй аха, бригадир тушаалтай Бэлигтэнь дэлгэрэнгыгээр хэлэнэ.

Галтайн гурбадахи бригадада даалгагдаһан таряалан үрэжэлөөрөө тиимэ һүрхэйшье һайн бэшэ юм. Һалхинда үлеэлгэжэ муудахаар эльэлиг хүнгэн хурьһэтэй эндэхи полидоо хурьһиень урбуулангүй элдүүрилхэ оньһон машинануудые үргэнөөр хэрэглэдэг болоһоор үнинэй. Эсэгын арбан хөөр үрикэрэй хубүүд соолоо бултанайнь аха болохо Бэлигтэ бригадираар томилогдоһонһоо хойшо таряалангай ургаса дэшэлүүлхэ арга нилээд бэдэрһэн байха. Уһалагдадаггүй энэ таряаланда ямар арга хэрэглээ һаа, баян ургаса ургуулха гэшэб гэһэн асуудал тэрэнэй толгойһоо гарадаггүй бэлэй. Бригадын совет бэрэшье энэ асуудал зүбшэгдөө һэн. Зарим механизаторнууд минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулха радхалтай байгаа. Тэд уһалагдадаггүй полидо хэмгүй ехээр үтэгжүүлгэ оруулхада ургасада туһа болохогүй, харин тодхор ушаруулжа магадгүй һэн.

Подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэһэнэйнь һүүлээр бригададань тоо бүридхэгшэ-агрономой уялга дүүргэхэ гэшүүн боложо ороһон Буянто Цыдыпов өөрынгөө һанамжа баримтатайгаар тайлбарилаа һэн. Нэн түрүүлэн тарилгын болзорые, мүн таригдаха үрэһэнэй нормые һайнаар тодорхойлхо гэһэн дурадхалынь бултанда һайшаагдаа. Тэрэ гэһэннээ хойшо тус бригадын гэшүүд үрэһэнэйнгөө ороһоной шанарта онсо анхарал хандуулжа, тарилга хэхэ газарта тон һайнаар элдүүрилжэ бэлдэдэг болоһон байна.

Эсэгын дүрбэн хубүүдэй суг ажалладаг гурбадахи бригадада хамтын подрядай хэлсээнэй ёһоор, 1907 гектар элдүүрии газар даалгагдаа. Коллективэй гэшүүд тарилга хэхэдээ колхозой складһаа 788 центнер шэниисын, 760 центнер обёосой үрэһэ, 640 центнер минеральна утэгжүүлгэ, 1,5 центнер гранозан хорр абаһан байна. Эдэнэрнай 394 гектарта шэниисэ, 400 гектарта обёос тарижа, гектарай 14 центнер ургаса абаха зорилго хараалаа бэлэй.

Һайман хүнһөө бүридэһэн тус бригада ногооной витаминтай гурилда хэрэглэгдэхэ нэгэ жэлэй ногоо 382 гектарта, 264 гектарта зеленко тарихаһаа гадна уһалагдадаг 80 гектарай сабшалан даажа абаад хэрууһалаа.

Байгша оной хабарһаа аугыстын эхин болотор хүйтэн, гандуу байжа, таряашадые нилээд мэгдэхэзгэз һэн. Удаань зунай хахадһаа дулааржа, хура бороогой сэроходо, тарилгань эрид һайжаржа, найдалыень харюулаа юм. Намартаа хуряагын һүүлээр эсэсэй дүнгүүдые согсолходонь, тус бригада гектарай 26 центнер ороһо таряа, 19 центнер үбһэ хуряажа абаһан байгаа.

— Ажалаа подрядай гуримаар эмхидхэһэмнай аша үрэтэй, нэн түрүүлэн ажалаймнай бүтээсэ эрид дээшэлжэ, продукциин өөрынь үнэ сэн горитойгоор хямдаруулагдаа. Мүнөө бидэ урдынхидал үлүү гаргаша хэнэгүйбди. Абтаһан продукциингаа эргээр түлбэрээ абадаг болоһонһоо хойшо юумэн гуримтай болошоо. Бидэ хамтын подрядһаа арендэ подрядта орохо хусэлэнтэйбди. Энэмнай нүгөөдөөо ондоохон байха. Өөһэдөөл эзэн байха дуран хүрэнэ,— гэжэ бригадын гэшүүн Зоригто Дашиевай хэлэхэдэнь, тоо бүридхэгшэ-агроном Буянто Цыдыпов хөөрэлдөөндэ оролсожо:

— Энэ бригадые арендэ подрядта оруулхаар. Мүнөө манай бригадын жэлээр баталһан хэлсээтэ уялгануудшье дүүргэгдэжэ, хусэниинь шье бууража эахалхань. Гэзартаа ёһотой эзэнние бии болгохо гэбэл, арендэ бригадада энэ жэлэй болзороор даалгаха хэрэгтэй. Энэ хугасаа соо арендаторнууд бүхы ажалаа өөһэдөөл мэдээд ябуулха болоно ха юм,— гэбэ.

Бригадын гэшүүдэй арендэ тээшэ жудхэхэнь бүруу бэшэ. Эдэнэр ооһэдынгөө һанаашаар, бодомжолһон дураараа ажаллахые хусэнэ. Дашиевтанай дурбэн хүбүүдэй ажалладаг бригадада хабартаа нэгэ һонирхолтой ушар болоо һэн. Июнь һарын хахадлаха үеэр бэлэй. Бригада 400 шахуу гектарта шэниисэ тариха полиёо элдүүрилжэ бэлдээшьегүй байгаа. Юуб гэхэдэ хура бороогүй хабарай гандуу үедэ эндэ тарилга хэхьень колхозой праэленин түрүүлэгшэ Николай Гармаевич Цырендашиев хорижо, үрэһэ хүрэнгэ үгөөгүй, нилээд хойшонь татаа. Удаань тарижа захалагты гэһэн захиралтын үгтэхэдэ, бригадын механизаторнууд газарайнгаа хурьные урбуулангүй элдүүрилжэ шэниисээ таряа юм. Энээниень обёорһон колхозой хүтэлбэрилэгшэ баһал нилээд гани болоо. Ургасын гараагүй һаа, гаргашалһан үрэһэнэй ороһо бусаахат, түлэхэт гэжэ хэлэһэн байха.

Урбуулагдангүй хахалагдаһан поли дээрэхи тарилгань яһала жэгдээр булгайжа гарабашье, һолоомоной узуурһээ дээшээ ургангүй нилээд удаан байгаа. Гайхаһан бригадын гэшүүд хуршэ ажахынгаа хутэлбэрилэгшэтэй уулзахадаа полиёо харуулжа, туһа, зубшөөл үгэхыень гуйгаа. Тиин худөө ажахын эрдэмэй кандидат нэрэ зэргэтэй Жаргал Цыдыпов хүбүүдэй найдалые батадхажа:

— Һайн ургаса абтаха, һаа наагаа бү зоботы,— гээ ха юм.

— Хурьһиень урбуулжа хахалха саг болзорнай үнгэршэнхэй байгаа юм. Полинн нэгэ захаһаа юрын аргаар элдүүрилжэ эхилһэншье байхабди. Намартаа ургасыень хуряахадамнай, хурьһэнэй урбуулагдажа хахалагдаһан участогта гектарай 22 центнер, харин урбуулагдангүй элдүүрилэгдэнэн диилэнхи полиһоомнай гектарай 28—30 центнер хүрэтэр шэниисэ абтаа юм. Иигээд байхада хутэлбэрилэгшэдэй захиралта үгэхэ, хамааралсаха ябадал туһа хүргэнэгүйл даа. Арендэ подрядта орожо, ёһотой эзэн болоо һаа, дээрэл ха,— гэжэ агроном мэргэжэлтэй Буянто Цыдыпов хэлээ һэн.

Аха дүүнэрэй ажалладаг энэ бригада намартаа ургасаяа хуряажа дүүргээд нэгэдэхи бригададаа хамһалсаа юм. Колхозой таряашадай хэнэн ажалай дүнгүүдые согсолходо, комбайнернуудай дундаһаа Дашиевтанай хүбүүдэй нэгэн Зоригтонь чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө булай. Тэрэ бухыдөө 10.115 центнер таряа сохижо алдаршаа юм.

— Янжима Цыренжаб хоёрой үргэһэн арбан хоёр үхибүүдэй дүрбэн бэрхэ хубүүдынь олондо мэгтаатай болонхой. Үшөө нэгэ механизатор мэргэжэлтэй Батор хүбүүниинь һаядаа сэрэгэй албанһаа табигдажа ерэхэнь. Дашиевтан ооһэдөө арендэ абаха аргатай болохо,— гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Н. Г. Цырендашиев хэлээ һэм.

Вл. ЖИГЖИТОВ.
Мухар-Шэбэрэй район.
«Знамя Ленина» колхоз.

Фотоочерк

IV. НЮТАГАЙ ШАРАЙ ҺАЙХАН ЛЭ!

Дээдэ болон Доодо-Бургалтай нютагуудта олон хүүгэдые хумүүжүүлжэ байһан гэр бүлэнүүд олон. Эдэнэрэй дундаһаа Цырен-Ханда Амуровна, Владимир Бан-Ерович Менжековтэнэй гэр бүлэ онсолон харуулхаар байна. Энэ айлайхи арбан хүүгэдые сэбэр һайханаар, эдүүр энхээр, ажалда дуратайгаар хумүүжүүлнэ. Эхэ-герой Цырен-Ханда Амуровна Доодо-Бургалтайн хэлхеэ холбооной таһагта арбаад жэлэй хугасаа соо почтальоноор хүдэлнэ. Тэрэ ганса өөрынгөө эрхилжэ ябаһан ажалые харадаг бэшэ, мүн ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг эхэнэр юм. Бургалтайн сомоной Советэй депутадаар һунгагданхай. Владимир Банзарович колхозойнгоо ороонһоной тоог дээрэ механизатор хорёод жэлэй туршада ажалажа, тэндэхи орёо оньһон техникэ, машина, түхеэрэлгэнүүдые һаадгүйгөөр хүдэлгэдэгоорөө, нютаг нугадаа, сугтаа хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой. Эдэнэрэй ехэ хүбүүн Хубитань эсэгынгээ хажууда машинистын туһалагшаар, Бэлигтэнь МТМ-е даагшаар, Бимбань городто ажалладаг. Зоригто хүбүүниинь Магдагачи городой СПТУ-да багшалдаг юм. Янжима басаганиинь Улаан-Удын багшанарай училищида, Туяна нютагайнгаа дунда һургуулиин арбадахи, Банзар 8-дахи, Эржэна 7-дохи классуудта һурана. Оюуна басаганиинь Якутск хотодо һурадаг юм.

Энэ колхозой ажалшад үдэшэндөө ажалайнгаа һүүлээр соёлой байшанда сугларха ехэл дуратай. Эндэнь олон кружогууд эмхидхэгдэнэ, кинодо дуреэ.айшуулда һонирхолтой фильмүүд харуулагдана.

«Шанс» гэжэ дуунай инструментальна ансамбль һаяхан эндэ байгуулагдаһан юм. Энэ ансамблиие соёлой тусхай мэргэжэлтэй Владимир Ринчинов хүтэлбэрилнэ. Эндэ нютагай дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагшад Александр Гармажапов, Евгений Иванов, Даши-Нима Жамсуев, Алдар Цымбылов гэгшэд ансамблиин бүридэлдэ орсоно. Эдэ хүбүүд нэделидээ хоёр дахин сугларха, тусхай бэлдэхэл хэһэнэйнгээ һүүлээр нютагайнгаа малшадта концерт наадаяа харуулахаһаа гадуур районойнгоо бүсад ажаһуунуудай ендэр дээрһээ элдэбэшэ дуунуудые гүйсдхэдэг, харагшадта халуунаар угтагдадаг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эхэ-герой Ц.-Х. А. Менжекова хани нухэртээ; «Шанс» гэжэ дуу болон инструментальна ансамбль.

Д. ДОНДОКОВ,
С. БАЛДУЕВ,
манай корреспондентнүүд.
Зэдэн район.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ХАРИИН АЙЛШАДЫЕ УГТАБА

Оймор нютагай дунда һургуулиин шабинар һаяхан хариин айлшадые — Болгариин уран зохёолшод ба поэдүүдые хүндэтэйгөөр угтаба. Һургуулиин актова зал Советскэ Союзай ба Болгариин тугуудаар, плакадуудаар, хоёр хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн амаршалгануудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа. Айлшадтай хамта ерэһэн буряад уран зохёолшод поэдүүд Баир Дугаров, Галина Раднаева, Лобсон Тэпхаев, Дондоб Очиров гэгшэд өөһэдынгөө шэнэ зохёолнуудые уншаа, совет-болгар хани барисаан тухай хөөрөө юм. Удаань болгар делегациин хүтэлбэрилэгшэ, Болгариин уран зохёолшодой холбооной секретарь, прозаик Никола Радев, мэдээжэ болгар поэт Вытё Раковски, залуу драматург Иван Странджев гэгшэд һурагшадта Болгари тухай, болгар һурагшад, тэдэнэй ажал хэрэгүүд, өөһэдынгөө бага наһан тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ. СССР-эй уран зохёолшодой консультант, айлшадтай хамта ябалсаһан О. А. Басова болгар нухэдэй хэлэһиэнь оршуулдаг байба.

Һурагшад аша туһатай уулзалгаһаа сэдьхэлээ хананги, совет-болгар хани барисаанай бүлгэмэй гэшүүд болохо эрид эрмэлзэлтэй тараа.

Р. КУЗЯКИНА.
Кабанскын район.

ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Барилгын «Бурятстрой» нэгэдэлэй Гусиноозерскдохи автобазын коллектив ГРЭС-эй хоёрдохи эзлжээнэй барилгада хэрэгтэй материалнуудые саг соонь зөөжэ асархын тула ехэ оролдолго гаргадаг. Түрүү жолоошон В. Н. Карташовой хүтэлбэрилдэг эбтэй эстэй бригадын гэшүүд ерадай ажахын ашаа ехээр зөөжэ, түсэбтэ даабаряа ураршатайгаар дүүргэнэ. Тиигэжэ предприяти дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ шалгарна. Г. С. Бобков, В. К. Максимов, А. С. Щербаков гэгшэд жолоошодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлнэ.

С. ДАМДИНОВ.
Сэлэнгын район.

АЖАЛАЙ ҺАЙНДЭР

Ородой-Адаг гэжэ нютагта ажалай һайндэр үнгэрбэ. Автобус совхозой гурбан отделенеэр ябажа, комбайнернуудые, механизаторнуудые, хонишодые олоор суглуулба. Совхозой директор В. Ц-Д. Дубшанов ямар ургаса абаһанаа, түсэбөө хэр зэргэ дүүргэһэнээ, шалгарһан ажалшад тухайгаа сугларагшадта хөөрэбэ. Ургаса хуряалга дээрэ эрхимлэһэн комбайнер Б. Б. Раднаев мотоциклаар шагнагдаба. Комбайнёр С. Д. Цыбиков һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө «Юрюзань» холодильниагар, нүгөө эрхим комбайнер С. Б. Тушемилов телевизорэрэр шагнагдаа. Бүүлхэ, пирожки гэхэ мэтын болгоһон эдеэн худалдагдаа.

Больницын жолоошон Д-Ж. Ц. Дамбаев сүлөө сагтаа нютагайнгаа түүхэ фото-зурагуудта, кинолентэ дээрэ тунхаглаха гэжэ оролдодог. Тэрэнэй буулгаһан «Совхозоймнай ажалай нэгэ үдэр» гэжэ фильм олон хүн зондо һайхашаагдаа, баярлуулаа. Мүнгэнэй ба эд бараанай лотерей наадагдажа, шүүбэринь хони, тугал, нэгэ тэргэ үбэ, нүи, ороһон, поршоонхо гэхэ мэтэ байгаа. Жэшээнь, механизатор Д-Ж. Ц. Цыдыпов хурьгатай хоёр хошидые, жолоошон Л. Ж. Жалсанов тугал, залуу наалишан А. Д. Маслов тэргэтэй үбэ шүүгээ юм. Удаань дунда һургуулиин һурагшад концерт наада харуулаа.

З. ШИРАПОВ.
Хэжэнгын район.

ТАБИН ЖЭЛДЭ ХАМТАДАА

Табин жэл соо хамта ажаһуужа, үри хүүгэдээ үндылгэжэ, алтан дэлхэйе һайхан хэрэгээрээ шэмэглэхэ гэшэ — ехэ жаргал. Башүүр һуурында ажаһуугшэ Матвей Елисеевич ба Екатерина Ермолаевна Ивановтан алтан түрөөр энэ һарада тэмдэглээ. Тиижэдэ наһанайнь харгы тиимшье намдуухан байгаагүй. Хүбэ залагаа нилүүлжэ, наяхан гэр бүлэ болоод байхадань, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилшоо һэн. Нүхэрөө фронтдо мордохуулаад, Екатерина һамган, хүгшэдтэй хамта таряа ургуулаа, фронт руу эльгээхэ дулаан хубсаһа сёо юм. Эрьен бусаха зоятай, нүхэрынь гэртээ ерэжэ, дайн дажар дүүрэжэ, Ивановтан ан-бунхан ажаһуугаа һэн. Гурбан хүүгэдые үндылгее. Тэдэнэрынь мүнөө бултадаа өөрын гэр бүлэтэй болоһон, эхэ, эсэгэдээ олон ашанарые бэлэглэ юм. Тубшэн, даруу зантай эсэгынгээ, илдам, ажалша эхынгээ абари зангые дуунан халажа абаһан, хүүгэдынь нютаг нугадаа хүндэтэй хүнүүд. Матвей Елисеевич далэ наһатай болобошье, шиир нойтоор газар хангадаг албанда хүдэлнэ, модо тариха хэрэгые амжалтайгаар ураршань ябуулна.

С. АБИДУЕВА.
Бэшүүрэй район.

БАГАШУУЛЫЕ БАЯСУУЛХА...

«Театр — үхибүүдтэ» гэһэн заншалта долоон хоног һөһэдхиеэ үнгэргэгдэхэнь.

Долоон хоногой туршада ороноймнай театр бүхэн хүүгэдтэ зорюулагдаһан зүжэгүүдые харуулна.

Буряадаймнай куклын театр энээндэ ехэ бэлэдхэл хэһэн байна. Долоон хоног соо республикынгаа багашуулда эрхим зүжэгүүдээ харуулха ехэ хүсэлэнтэй. Нэрлэбэл, А. Васеловой «Чудеса для Алисы», Ц-Д. Дондоковагай «Үншэн сагаан ботогон», С. Столяровой «Как с луны свалились», Н. Гернет гэгшын «Галуунай дальбараа», Ш. Перогой «Улаан малгайта» гэжэ зүжэгүүд мүн болоно.

М. ЦЫДЕКОВ,
куклын театрай литературна талые даагша.

«ЗӨӨЛЭН АЛТАН» ТУШААГДАНА

Ан үсхэбэрилдэг совхоздо сагаан үнгэтэй үнэгэдэй арһа гүрэндэ тушааха хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Эдэ үнэгэдые үсхэбэрилдэг Е. К. Дёминагай ба И. И. Насыповагай бригаденууд үдэр соо зургаан зуугеад үнэгэдэй арһа гүрэндэ тушаана. Совхоз сагаан үнэгэнэй 9900 арһа тушааха түсэбтэй, харин ан үсхэбэрилэгшэд 10700 сагаан үнэгэнэй арһа бэлдэнхэй.

Мүн лэ эндэ норка гэжэ амитанай арһа тушаалга эхилбэ. Тиихэдэ тус совхозой ажалшад арһанай шанар шэнжэдэ ехэхэн анхарал хандуулна: манай «зөөлэн алтан» ганса орон дотороо бэшэ, дэлхэйн суута аукционууд дээрэ үндэр сэгнэлтэ абадаг, суурхадаг ха юм.

Б. ДАБАИН.
Тарбагатайн район.

КООПЕРАТИВ БАЙГУУЛАГДАБА

«Агропромстрой» гэжэ районой нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын дорогдо «Надежда» гэжэ барилгын кооператив байгуулагдаба. Табан хүнтөө бүридэһэн энэ кооперативые барилгашан В. А. Харламов толгойлоо. Мүнөө эдэнэр Настерево һуурында гаражай дулаасуулдаг системые заһабарилна. Районой нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын коллектив алишье талаар кооперативта туһалхаяа эрмэлзэнэ: барилгын материалнуудаар хангана, машина, бензин гэхэ мэтые үгэнэ. Тиихэдэ кооператив барилгын материалнуудые оптово сэнгээр худалдан абана. Энэнь тэдэнэртэ ехэ таваруу, зохид байна.

П. КАЗЬМИН.
Прибайкалиин район.

ТЕЛЕВИДЕНИ

НОЯБРИИН 20-һоо 27 ХҮРЭТЭР

ВОСКРЕСЕНИ, 20

ХҮДӨӨ АЖАХЫН БА АГРОПРОМЫШЛЕННА КОМПЛЕКСЫН БОЛБОСОРУУЛГЫН ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Шэнэ һонин. 9.15 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — Мультфильмнууд. 10.20 —«Спортлотогой» тираж. 10.30 «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00 — «Үглөөнэй почто»— үгжэмтэ дамжуулга. 12.30 — «Аяншалагшадай клуб». 13.30— Хүгжэмтэ киоск». 14.00—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.00 — Улаан Хэрээһэнэй Россий бүлгэмэй 70 жэлдэ. 15.45 — Баримтата фильмүүд. 16.35 — Мультфильм. 16.45— Режиссер С. Ростоцкиин фильмүүд. «Дело было в Пеньково». 18.30 — Дэлхэйн томо ехэ музей. Лувр. 5-дахи сери. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Собачье сердце» — уран һайханай фильм. 22.00— Время. 22.35 — Хүн зоной буухэсоюзна тоо бүридхэлгэ. 23.05 — Фестивальнууд. Конкурснууд. Концертнууд. 00.10 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!» **«Ухаан бодол» гэһэн программа.** 9.15—«С. Есенинэй шүлэгүүд. 9.50 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 10.40 — В. М. Гаршин. 11.40 — Компьютертэй хөөрэлдөөн. 12.25 — Соносхол. 12.30 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хэрбээ тэды хүрэһэн байгаа һаа...» 14.20 — Бултанда хабаатай педагогико. 14.35 — Ородой соёл болбо... хөөрөөнүүд. 1812... нууд. 15.10 — Нэг... хай. 15.40 — «Брат... жэмтэ һайндэрнүүд... тивалиин концерт. ... атр ба уе саг» 17.2... раша П. Белова... тээлнүүд тухай. 17.4... фильм. 18.35— Е... 19.05 — И. С. Бах... тануд. 20.00 — Се... хи уран һайханай... гой фестивалийн ш... һэн фильмүүд. «Оч... менфильм). 21.00 — ... нойрсогты, багашуу... Дагестанай АССР-... дуу, хатарай ансам... церт. 22.00 — Время... «Поздняя встреча»... ханай фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7-30 — «120 минута». 9.35 — Футболой шэнжэлэл. 10.05 — «Собачье сердце» — уран һайханай фильм. 1-дахи, 2-дохи сери. Забһартань — 11.10 — Шэнэ һонин. 12.25 — «Дэлхэйе тойрон» — киноальманах. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.45 — Мультфильм. 16.55 — «Необходимо встретиться» — баримтата фильм. 17.35 — «Би, ши, бидэ бултадаа». 18.20 — Фольклорно «Днепряне» ансамблиин концерт. 19.35 — XIX партконференциин хараа шугамаар. «Барилгашан». 20.15 — Футболой шэнжэлэл. 20.45 — Москвагай М. Н. Ермоловагай нэрэмжэтэ театрай «Костюмер» гэжэ фильм-зүжэг. 22.00 — Время. 22.35 — «Костюмер» фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.40 — Түүхэ. 8-дахи класс. 10.00 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.10 — Итальян хэлэн. 11.05 — Информатикын ба тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 11.35, 12,35 — Биологи. 6-дахи класс. 11.55 — «Он брат Зимний» — баримтата фильм. 12-05 — «Ород хэлэн». 12.55 — «Телехранитель» — уран һайханай фильм. 14-20 — Шэнэ һонин. 14-30 — «Вот моя деревня» — уран-һайханай фильм. **Улаан-Удэ.** 16.00 — «Сказки-недосказки» — хүгжэмтэ фильм.

ВТОРНИК, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — «Костюмер» — фильм-зүжэг. 12.10— Крымэй байгаалиие хамгаалха асуудалнууд. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50 — Донецкын телестудиин программа. 17.25 — «Гепард возвращается» — үхибүүдтэ фильм. **Улаан-Удэ.** 18.30 — «Брошечка» — фильм-концерт. 18.50 — Байгал. **Москва.** 19.15— Экономическа эрдэм мэдэсын үндэһэ һуури. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.05 — Хубилган шэнэдхэлгэдэ комсомолуудай болон залуушуулай хабаадаха тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гай Пленумһээ репортаж. 20.50 — «Наказ с главной улицы» — телефильм. Жиирэй америкынхидэ «ехэ политика» тухай (США). 21.45 — Томскһоо дамжуулга. 22.00 — Время. 22.35 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45 — «Очищение» — баримтата фильм. 00.10 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.25 — «Юритмикс» — булэгэй концерт (Великобритани).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Миниий туруушын үнэтэй сэнтэй нухэр». 9.35, 10.35 — Географи. 7-дохи класс. 10.05, 12.05 — Француз хэлэн. 11.05 — Информатикын ба тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 11.35, 12.35 — Географи, 6-дахи класс. 13.05 — «Анна Павлова» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 1-дахи сери. 14.00 — Баримтата фильм. 14.25 — Шэнэ һонин. 14.35 — «Хождение по мукам» — уран һайханай фильм. 8-дахи сери. «Даша». **Улаан-Удэ.** 17.50 — «Зүүн Сибирь» — ... 18.00 — Чукчануудай ... мосуудай «Эргэрэ... лиин концерт. Мос... Дэбжэлтэ, мэдэсэ... **Улаан-Удэ.** 19.15 — ... үмэнэхи газар дэ... Байгал (буряадаа... Соносхолнууд... очерк. **Москва.** 21... лан нойрсогты, баг... — «16 хүрэтэр ба... шэ наһатайшуулэ... Время. 22.35 — Хуб... хэлгын прожектор... на Павлова»—5 с... һайханай фильм.

СРЕДА, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — Мультфильмнууд. 10.05— «Би, ши, бидэ бултадаа». 10.50 — Концерт. 11.05 — «Аяншалагшадай клуб». 12.05 — Шэнэ һонин. 12.15 — «Очищение» — баримтата фильм. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.45 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.55 — Мультфильм. 17.15—«Амар сайн, хүгжэм!». 18.00 — Краснодарскын телестудиин программа. 19.20 — СССР-эй Конституцида оруулагдаха хубилалтануд болон нэмэлтэнүүд тухай, мүн СССР-эй арадай депутадуудые һунгаха һунгалтануд тухай Хуулинуудай проектнүүдые зүбшэн хэлсэнэбди. 19.50 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Удэ.** 20.05 — Байгал. **Москва.** 20.25 — Фотоконкурс. 20.30 — Останкинадахи концертнэ студида уран зохёолшо Василий Беловтой уулзалга. 22.00 — Время. 22.35 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45 — «Стромболи» (ЧССР) ба «Антис» (СССР). рок-булэгүүдэй хүгжэмтэ уулзалга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15— Басни тухай. 9.40 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 10.30. 12.05 — Немец хэлэн. 11.00 — Соносхол. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Физикэ. 6-дахи класс. 13.05—«Анна Павлова»—5 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 14.00 — Баримтата фильм. 14.30 — Шэнэ һонин. 14.40 — «Хождение по мукам»— уран һайханай фильм. 9-дахи сери. «Рощин». **Улаан-Удэ.** 17.55 — Баримтата фильм. 18.25 — Телевизор харагшадай гүйлтээр. «А прошлое кажется сном...» — баримтата фильм. 19.35 — «Бидэнэй шэлэһэн зо... — Соносхолнууд. ... —Ехэшүүлдэ мулт... **Улаан-Удэ.** 20.25 — ... налтын экран. ... «Амгалан нойр... шуулі». 21.15 — Е... мүүд. 22.00 — Вре... Хубилган шэнэдхэ... тор. 22.45 — «Ажа... серитэй уран һайх... 2-дохи сери. 23... Гостелерадиогой ... инструментнүүдэй ... оркестрэй концерт. ... кейгээр СССР-эй ... «Динамо» (Мос... так».

ЧЕТВЕРГ, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — «Амар сайн, хүгжэм!». 10.20 — «Очевидное-невероятное» гэһэн дамжуулга. 11.20— Шэнэ һонин. 11.30 — Г. Пономаренкын дуунууд. 12.10 — «Хүдөө ажахы» — киножурнал. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50 — К. Дебюссиин хүгжэмтэ зохёолнууд. 17.30 — Баримтата фильмүүд. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — «16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.15 — Депутадта кандидадуудые эрхимүүдые дэбкүүлгэдэ юунэй һаад болодог тухай. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.05 — Мультфильм. 20.15 — СССР-эй арадай артист С. Ростоцкиин фильмүүд. «Доживем до понедельника» — 22.00 — Время. 22.35 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45—Агаарай дайдада хүгжэм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35. — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 10.05, 12.05 — Испан хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Юрэнэгы биологи. 11.35, 12.35 — Хүгжэм. 7-дохи класс. 13.05 — «Анна Павлова» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 14.00 — «Сегодня и каждый день»— баримтата фильм. 14.55 — Шэнэ һонин. 15.05 — «Хождение по мукам» — уран һайханай фильм. 10-дахи сери. «Полночь». **Улаан-Удэ.** 17.55 — Байгал (буряадаар). 18.20—Уласхоорондын (буряадаар). 18.35— — фильм-концерт. — носхолнууд. 19.25— — Киноочерк. ... ород драмын теа... на сезоной нээлт... 21.00—«Амгалан ... багашуулі». 21.15 ... гимнастика. 21.4... дуулана, хатарна... мя. 22.35 — Хубилг... гын прожектор. ... Павлова»—5 серит... ханай фильм.

ПЯТНИЦА, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35 — Мультфильмнууд. 10.05— Үхибүүдтэ фильм. «Серьезные игры» (ГДР, ВНР). 11.25—Шэнэ һонин. 11.25—«Это ласковое слово «Аюшка»—концерт. 11.50 — Хүнэй институт. 16.25 — Шэнэ һонин. 16.35— СССР-эй Конституцида оруулагдаха хубилалтануд болон нэмэлтэнүүд, мүн СССР-эй арадай депутадуудые һунгаха һунгалтануд тухай Хуулинуудай проектнүүдые зүбшэн хэлсэнэбди. 16.50—Краснодарта багшанарай зохёохы уулзалга тухай. 17.35 — Багашуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 18.05 — Арменийн телестудиин дамжуулга. 19.35— Мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Удэ.** 20.05 — Буряад ороной һонинуд. **Москва.** 20.55 — «Танилсагты, залуу кинематографистнууд». 22.00 — Время. 22.35 — СССР-эй Конституцида оруулагдаха хубилалтануд ба нэмэлтэнүүд, мүн СССР-эй арадай депутадуудые һунгаха һунгалтануд тухай Хуулинуудай проектнүүдые зүбшэн хэлсэнэбди. 22.50 — «Дуун—88». 23.10 — «Хараа бодол».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 4-дахи класс. 10.05, 12.05 — Англи хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта. Физикэ. 11.35, 12.35 — Географи. 5-дахи класс. 13.05 — «Анна Павлова» — 5 серитэй уран һайханай фильм. 4-дахи, 5-дахи сери. 14. 55 — Баримтата фильмүүд. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.25 «Хождение по мукам» — уран һайханай фильм. 11-дахи сери. «Ожидание» **Улаан-Удэ.** 17.05 — Баримтата фильм. 17.35 — «Новая грань»— фильм-концерт. 18.00 — «Дүлэн». 18.40— Буряад хэлэнэй ... —«Талын галнуу... **Москва.** 20.05— 20.35 — Дуунда зо... ажабайдал. Улаа... Хүгжэмтэ заб... «Амгалан нойр... шуулі». 21.15 — В... ната. 22.00 — Вре... СССР-эй Конст... лагдаха хубилалтануд... мэлтэнүүд тухай, ... ерадай депутадуу... һунгалтануд тухай... дай проектнүүдые ... сэнэбди. 22.50 — ... ва» — 5 серитэй уран ... фильм. 4-дахи, 5-... дэнэй шэлэһэн зо... — Соносхолнууд. ... —Ехэшүүлдэ мулт... **Улаан-Удэ.** 20.25 — ... налтын экран. ... «Амгалан нойр... шуулі». 21.15 — Е... мүүд. 22.00 — Вре... Хубилган шэнэдхэ... тор. 22.45 — «Ажа... серитэй уран һайх... 2-дохи сери. 23... Гостелерадиогой ... инструментнүүдэй ... оркестрэй концерт. ... кейгээр СССР-эй ... «Динамо» (Мос... так».

СУББОТО, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.30 — «Молдова — Касе Маре» гэһэн дамжуулга. 10.05— багашуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 10.35 — Концерт. 11.00 — Минскын «Новатор» нэгэдэлдэ түрүү технологи нэбтэрүүлхэ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай. 11.45 — Баримтата фильмүүд. 12.35—«Очевидное-невероятное» гэһэн дамжуулга. 13.35 — Бандуристнуудай «Кобзарь» капеллэ дуулаха. 14.05 — Ажабайдалай орёо эрхэ байдалда залуу хүнүүд ороод байхадаа. 14.40—«Дуун-88». 14.55— «Социалис ороныгуудта». 15.25 — Нүүдэл приемно Хабаровскда. Гэр байрын асуудалнууд тухай. 16.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 16.20 — Мультфильмнууд. 16.50—«Они служат во внутренних войсках»— баримтата фильм. 17.20 — Останкинадахи концертнэ студида. Гурэнэй А. С. Пушкинэй нэрэмжэтэ уран зураг искусствын музейн директор И. А. Антоноватай уулзалга. 18.40 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.40 — «Крик о помощи» — уран һайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45 — «Все звезды» — кино-концерт. 23.35 — Ехэшүүлдэ мультфильм. 23.55— Мэдээсэлэй-хүгжэмтэ дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. **«Ухаан бодол» гэһэн программа.** 9.15— Студи танилсуулна. 9.50 — А. С. Пушкин «Пиковая дама». 11.15— Элүүр энхэ байлга». 12.00 — «Ан амитадай аймагта». 13.05 — «Компьютертэй хөөрэлдөөн. 13.50 — «Хүн. Гэзэр дэлхэй. Юртэмсэ». 14.50 — «Бултанда хабаатай педагогико». 15.05— шэнээр бодомж... «Риск — благород... уран һайханай ф... һанамжануудаа ... 18.25 — «Намартай ... эстрадна дамжуу... Афганистанда ... гые дуургэжэ б... нүүд тухай. 10.45... си. Соната. 21.0... нойрсогты, багашу... «Города и годы» ... фильм. 22.00 — В... Хубилган шэнэдхэ... тор. 22.45 — «Лист... лета» — уран һайх... шанда хүртэнэ... «Конд» (Армени... ДОСААФ-ай лотер... 16.35 — И. С. Бах... лайнь замуд. 17.4... Карне, Фотоалб... 19.00 — Фольклорн... ансамблиин конц... Физкультурно-спор... жуулга. 21.00 — «А... согты, багашуулі». ... хотодой зам... торнуудай фести... 22.00 — Время. 22.... хүгжэмэй концерт... кей, СССР-эй нем... намо» (Ригэ) — ЦС...

Кино, театрнуудта

ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА
опера ТРАВИАТА — в 19-30.
БУРЯТСКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ ИМЕНИ Х. НАМСАРАЕВА.
сказка БЫК ШАРЛАЙ И СОБОЛИНАЯ ШУБА — в 12, ПЛАХА — в 19-30.
РУССКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ
НОВЫЕ ПОХОЖДЕНИЯ ЗНАМЕНИТЫХ КОТОВ — в 12, ПО СОСЕДСТВУ МЫ ЖИВЕМ (новая редакция) — в 19-30.
«ДРУЖБА»
СКАЗКА О ДОБРОМ МОЛОДЦЕ — в 10, 20, ЧЕТВЕРТАЯ ВЛАСТЬ — в 12, 14, СУУДЭР — в 18, ДОЛГОЕ ЛЕТО — в 16.
«РОДИНА»
ВРЕМЯ УМИРАТЬ — в 12, 14, 20. 21-50, встреча с монгольскими кинематографистами, Я ТЕБЯ ЛЮБЛЮ — в 17-40.
«ПРОГРЕСС»
красный зал — КИНГ-КОНГ ЖИВ — в 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21. Зеленый зал — КИНГ-КОНГ (2 серии) — в 9-40, 12-30, 15-20, 18-10, 21.
«ЭРДЭМ»
ПРИКЛЮЧЕНИЯ ПИНГВИНЕНКА ЛОЛО — в 9-40, ДОМ С ПРИВИДЕНИЯМИ — в 11-10, 12-50, Панорама монгольского кино, СУХЭ-БАТОР — в 14-30, МАЛЕНЬКАЯ ВЕРА (2 серии) — в 16-30, 19, 21-30.
«ОКТЯБРЬ»
МАУГЛИ — в 17, МАЛЕНЬКАЯ ВЕРА — в 18-20.
ВИДЕОТЕКА (ул. Иванова, 19)
СБОРНИК МУЛЬТФИЛЬМОВ — в 9-40, 14-40, 14-40, ДЕВОЧКИ С НОВОЛИПОК — в 11-20, 18 (ужин). 20, ИСКАТЕЛИ ПРИКЛЮЧЕНИЙ — в 13, 16, 21-40.
«АРШАН»
ДЕРЖИСЬ, КАРЛ! — в 17, АССА (2 серии) — в 18-30, 21.
ЗАКЛЯТИЕ ДОЛИНЫ ЗМЕЙ — в СНЕЖНАЯ КОРОЛЕВА — в 15-30, 17, 19, 21,
«БАЙКАЛ»
СКАЗКА О МАЛЬЧИШЕ-КИБАЛЬЧИШЕ — в 16-30, РАЗОРВАННЫЙ КРУГ — в 18-30, 20-30.
ДК «ТЕКСТИЛЬЩИК»
МИСС МИЛЛИОНЕРША — в 17, 19.

ПРАВДА БУРЯТИИ

- «СССР Инди хоёрой хоорондохи харилсаа холбоон улам бэхижэнэ»— ТАСС-ай материал.
- М. С. Горбачев Р. Гандитай уулзаба»— ТАСС-ай материал.
- Мүнөөдэр — Хүдөө ажахын, агропромышленна комплексын буйлуулдаг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаһан суглуулбари.
- «Шэнэ сагтай алхамаа нэгэдүүлхэ»— А. Плотниковой статья.
- Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.
- Партийна ажабайдал: районно конференциинүүд. «Политическэ хүтэлбэрилэгшэ болохо зэргэтэй»— А. Климовэй статья.
- БАМ — мүнөөнэй Агуу барилга. «Ямаршье эхигүйгөөр» — шалгалтын материал.
- «Конфетрюултай» — рюу.
- «Бэе бэлэ... хандаял» — статья.
- Телевиде...

Редакторай
Ц. Б. ЦЫРЕ...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76; отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35 сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-34-05 переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95 собственные корреспонденты: п. Баргузин—91-1-44, п. Кырен—91-7-18, Северобайкальск—35-73, п. Хоринск — 55-6-99

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35 Н-00629. Заказ № 267. Индекс 0461...